

Monitoring Prawa Restrukturyzacyjnego i Upadłościowego

Pre-pack – instytucja przygotowanej likwidacji w pierwszym roku obowiązywania w Polsce

Martyna Hoffman

Anna Hrycaj

Marcin Kubiczek

Bartosz Pilitowski

Karol Tatar

Monitoring Prawa Restrukturyzacyjnego i Upadłościowego

Pre-pack – instytucja przygotowanej likwidacji w pierwszym roku obowiązywania w Polsce

Martyna Hoffman

Anna Hrycaj

Marcin Kubiczek

Bartosz Pilitowski

Karol Tatara

Fundacja
Court
Watch
Polska

2017

Wydawca:

Partnerzy:

Kancelaria Prawa Restrukturyzacyjnego i Upadłościowego Tataro i Współpracownicy

Kancelaria Marcin Kubiczek

Instytut Prawa Restrukturyzacyjnego, Upadłościowego oraz Badań nad
Niewypłacalnością Uczelni Łazarskiego

Fundacja Court Watch Polska, Toruń 2017

Publikacja jest dostępna na licencji Creative Commons:

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów
zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC-ND 4.0)

Spis treści

Wstęp	5
Cześć I: Pre-pack – przygotowana likwidacja	7
Czym jest przygotowana likwidacja (pre-pack)?.....	9
Pre-pack – badanie wykorzystania instytucji w pierwszym roku obowiązywania w Polsce	13
Wprowadzenie.....	13
Źródła danych	14
Popularność nowej instytucji	14
Przedmiot sprzedaży	16
Wartość transakcji.....	17
Kto składał wnioski?.....	19
Tymczasowy nadzorca sądowy	20
Czas rozpatrzenia wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży	21
Natychmiastowe wydanie przedmiotu sprzedaży	23
Zatwierdzenie warunków sprzedaży przez sąd.....	24
Problemy	25
Szanse	27
Ocena instytucji pre-packu po pierwszym roku stosowania	29
Cześć II: Inne rodzaje postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych w 2016 ...	31
Oddłużenie przedsiębiorców, będących osobami fizycznymi	33
Postępowanie o zatwierdzenie układu (tzw. PZU)	35
Układ częściowy	37
Upadłość konsumencka byłych przedsiębiorców	41
Statystyki postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych w 2016 roku.....	45
Załączniki	49
Metodologia badania pre-packów	49
Uwagi nt. trudności w procesie pozyskiwania danych	50
Ankieta sprawy, w której złożono wnioski w trybie art. 56a p.u.	53
Przepisy regulujące poszczególne typy postępowań.....	55
Prawo Restrukturyzacyjne – Ustawa z dnia 15 maja 2015 r.	55
Prawo Upadłościowe – Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r.	55
Lista sądów restrukturyzacyjnych i upadłościowych w Polsce	57
O autorach.....	65
O Wydawcy i Partnerach	67

Anna Hrycaj

Marcin Kubiczek

Bartosz Pilitowski

Karol Tatara

Wstęp

1 stycznia 2016 roku weszła w życie ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, wprowadzając szereg zmian w prawie upadłościowym. Najważniejszą z nich jest umożliwienie polskim przedsiębiorcom skorzystania z dobrodziejstw instytucji przygotowanej likwidacji (z ang. pre-pack). Polega ona na przedstawieniu sądowi upadłościowemu wniosku o zatwierdzenie wcześniej ustalonych z potencjalnym nabywcą warunków sprzedaży aktywów przedsiębiorstwa, które znalazło się w trudnej sytuacji. Dzięki temu wnioskodawca (niewypłacalny przedsiębiorca lub jego wierzyciel) może mieć realny wpływ na to w czyje ręce, za jaką cenę i na jakich warunkach trafią aktywa zadłużonej firmy. Z punktu widzenia nabywcy jest to znacznie szybsza i pewniejsza droga nabycia aktywów przedsiębiorstwa, bez jednoczesnego przejmowania zobowiązań, niż oferowane do tej pory rozwiązania prawa upadłościowego. Wprowadzenie do polskiego obrotu prawnogospodarczego instytucji pre-packu ma potencjał zdynamizować proces optymalizacji alokacji aktywów w ramach gospodarki oraz uchronić wiele miejsc pracy dzięki sprzedaży działających zakładów i całych przedsiębiorstw w całości.

Wspomniana ustawa zdobyła uznanie, wyrażone m.in. nagrodą Bona Lex przyznaną przez redakcję Dziennika Gazety Prawnej. Jednak ocena przepisów wymaga także monitorowania ich działania na przestrzeni czasu. Analiza statystyk dotyczących postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych pokazuje, że w 2016 roku istotnie wzrosła liczba postępowań służących ratowaniu przedsiębiorstw. To pozytywny sygnał. Nie można jednak poprzestać na analizowaniu statystyk dotyczących wszczynania postępowań. Niezwykle istotne jest analizowanie prawa i badanie

praktyki. Ważne jest aby monitorować prawo w działaniu. Tylko w ten sposób można realnie oceniać skutki regulacji prawnych, wskazywać ewentualnie konieczność zmian, modelować dobre praktyki orzecznicze. Z tego względu uważamy, że niniejszy raport jest potrzebny. Zarówno jako źródło danych do ewaluacji działania nowych instytucji, ale także jako zachęta dla przedsiębiorców i inwestorów, aby z nowych rozwiązań korzystać.

Raport podzielony jest na dwie części. W części pierwszej opisana jest instytucja przygotowanej likwidacji oraz praktyka jej stosowania w pierwszym roku obowiązywania nowych przepisów. Są pierwsze badania empiryczne wykorzystania instytucji pre-packu w Polsce.

W drugiej części znajdują się informacje nt. kontekstu funkcjonowania nowej instytucji – statystyki postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych w ostatnim roku, poprzedzone opisami pozostałych zmian w przepisach prawa restrukturyzacyjnego oraz upadłościowego ważne z punktu widzenia przedsiębiorców. Są nimi nowa instytucja postępowania o zatwierdzenie układu, liberalizacja warunków oddłużenia przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, a także możliwość skorzystania przez byłego przedsiębiorcę z oddłużenia w toku upadłości konsumenckiej.

Na koniec załączamy szczegółowy opis metodologii przeprowadzonego badania oraz szereg przydatnych z punktu widzenia przedsiębiorcy informacji: gdzie szukać przepisów regulujących poszczególne typy postępowań, terminy instrukcyjne przewidziane w prawie restrukturyzacyjnym i prawie upadłościowym oraz adresy i właściwości wszystkich sądów upadłościowych w Polsce.

Cześć I

Pre-pack – przygotowana likwidacja

Czym jest przygotowana likwidacja (pre-pack)?

Opis korzyści dla wierzycieli, dłużników, gospodarki, sądownictwa

Począwszy od 1 stycznia 2016 roku prawo upadłościowe oferuje możliwość przeprowadzenia względem niewypłacalnego podmiotu tzw. przygotowanej likwidacji (pre-pack). Instytucja opisana w art. 56 a-h prawa upadłościowego umożliwia sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego lub jego zorganizowanej części czy też składników majątkowych stanowiących znaczną część przedsiębiorstwa na warunkach określonych we wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży przedsiębiorstwa, dołączonym do wniosku o ogłoszenie upadłości. Opis i oszacowanie składników objętych wnioskiem muszą być sporządzone przez osobę wpisaną na listę biegłych sądowych, co docelowo gwarantować ma transparentność transakcji oraz profesjonalną jakość sporządzonej wyceny. Warto dodać, iż wniosek podlega obligatoryjnemu uwzględnieniu w przypadku, kiedy cena jest wyższa niż kwota możliwa do uzyskania w postępowaniu upadłościowym przy likwidacji na zasadach ogólnych, pomniejszona o koszty postępowania, które należałoby ponieść w związku z likwidacją w takim trybie. Zastosowanie określonego dyskonta jest w tym przypadku uzasadnione ze względu na szybkość transakcji, wynikającą z wymuszonego charakteru sprzedaży oraz normatywnych terminów regulujących instytucję przygotowanej likwidacji. Należy zauważyć, że w pewnych sytuacjach koniecznym może być z kolei zastosowanie premii, tj. podwyższenia ceny sprzedaży. Od strony ekonomiczno-zarządczej pre-pack jest zatem procesem odpłatnego przekazania przedmiotu przygotowanej likwidacji podmiotowi, który jest w stanie zarządzać tymi aktywami w sposób efektywniejszy od upadłego oraz w warunkach wypłacalności.

Dlaczego model przygotowanej likwidacji miałby spotkać się z przychylnością praktyków oraz przedsiębiorców? Powodów jest kilka, niemniej jednak już teraz dostrzec można daleko idące zainteresowanie rynku instytucją pre-packu. Omawiany model restrukturyzacji w założeniu maksymalizować ma bowiem potencjalne korzyści

wszystkich zainteresowanych stron procesu restrukturyzacji, tj. dłużników, wierzycieli, sądów, a także inwestorów.

Wśród największych zalet przygotowanej likwidacji wskazać należy szybkość procesu restrukturyzacji, która w porównaniu z konkurencyjnymi modelami wypada nad wyraz korzystnie. Od momentu złożenia wniosku do sądu upadłościowego do zawarcia umowy sprzedaży mija bowiem od 4 do 9 miesięcy. Okres ten z pewnością robi wrażenie na tle kilkuletnich, a niekiedy nawet kilkunastoletnich postępowań upadłościowych, prowadzonych według tradycyjnego modelu likwidacji, gdzie często sprzedaż przedsiębiorstwa w całości okazuje się być obiektywnie niemożliwa. Skrócony czas likwidacji dłużnego przedsiębiorstwa przekłada się w sposób bezpośredni na wymierne korzyści po stronie dłużnika, wierzycieli, sądu oraz inwestora. Krótszy okres procedowania wpływa bowiem na istotne zmniejszenie generowanych kosztów, co oznacza z kolei zwiększenie poziomu zaspokojenia wierzycieli. To nie jedyna korzyść po stronie wierzycieli, dla których toczy się przecież postępowanie upadłościowe w myśl zasady optymalizacji (art. 2 prawa upadłościowego). Właściwie przyjąć można, iż stosowanie przygotowanej likwidacji pozwala na maksymalizację wartości przedsiębiorstwa w kontekście interesów wierzycielskich, bowiem inwestor gotów jest zapłacić wyższą cenę za przedsiębiorstwo wciąż funkcjonujące, nabyte ze skutkiem sprzedaży egzekucyjnej (odcięcie się od starych zobowiązań) oraz bez zabezpieczeń rzeczowych. Biorąc pod uwagę rzeczywistość postępowań upadłościowych w tradycyjnym wariantcie likwidacji, istotną jest również możliwość przeprowadzenia transakcji sprzedaży bez konieczności organizowana przetargu. Mając na względzie powyższe okoliczności, nie ulega wątpliwości, iż zainteresowanie wierzycieli formułą przygotowanej likwidacji będzie systematycznie rosnąć. Tym bardziej, że wierzyciele posiadają instrumenty pozwalające na efektywną kontrolę mechanizmów przygotowanej likwidacji, takie jak np. sprawozdanie tymczasowego nadzorca sądowego. Wśród swoistych wentyli bezpieczeństwa wskazać można również fakt oceny zasadności wniosku przez sąd upadłościowy działający w trzyosobowym składzie zawodowym, a także możliwość złożenia przez syndyka – w terminie przewidzianym na zawarcie umowy sprzedaży - wniosku do sądu o uchylenie lub zmianę postanowienia zatwierdzającego warunki sprzedaży, jeżeli po wydaniu postanowienia zmieniły się lub zostały ujawnione

okoliczności mające istotny wpływ na wartość składnika majątkowego będącego przedmiotem sprzedaży. Nadto, na postanowienie uwzględniające wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży każdemu z wierzycieli przysługuje zażalenie.

Taki stan rzeczy koresponduje również z oczekiwaniami dłużników oraz instytucji wymiaru sprawiedliwości – z naturalnych przyczyn bowiem szybsze procedowanie sprawy wpływa dodatnio na możliwości techniczne sądów, komfort oraz jakość wykonywanej pracy orzeczniczej, pomijając już kwestie związane z niższymi kosztami obsługi sądowej generowanej przez konkretną sprawę upadłościową. Z kolei dłużnik powinien docenić możliwość wyboru osoby wpisanej na listę biegłych sądowych, mającej dokonać opisu i oszacowania przedmiotu pre-packu. Z wielu względów szybkość procesu sprzedaży przedsiębiorstwa oraz wyższe zaspokojenie wierzycieli uznać należy za takie elementy architektury przygotowanej likwidacji, którymi zainteresowani są również dłużnicy.

Wreszcie, nie można tracić z pola widzenia korzyści społeczno-rynkowych wynikających z zastosowania instytucji pre-packu, gdyż zachowanie ciągłości działalności dłużnego przedsiębiorstwa może mieć zasadnicze znaczenie nie tylko dla zainteresowanego nabywcy, ale i dla pracowników oraz kontrahentów przedsiębiorcy. Z punktu widzenia interesu społecznego, możliwość zachowania miejsc pracy jawi się jako kolejny pożądany efekt przygotowanej likwidacji.

W praktyce proces ten polega na tym, że dłużnik samodzielnie poszukuje inwestora, ustalając z nim warunki finansowe, nie gorsze niż wynikające ze sporządzonej wyceny przedmiotu pre-packu oraz ceny ustalonej zgodnie z zasadami jej liczenia. Wierzycielowi również przysługuje możliwość poszukiwania inwestora oraz inicjatywy w złożeniu wniosku. Wydaje się, że zasięg potencjalnych korzyści wynikających ze stosowania przygotowanej likwidacji powinien doprowadzić do rozpowszechnienia tej instytucji oraz zainteresowania nią podmiotów pozostających w obszarze oddziaływania procedur upadłościowych i restrukturyzacyjnych.

Pre-pack – badanie wykorzystania instytucji w pierwszym roku obowiązywania w Polsce

Wyniki badań własnych stosowania instytucji przygotowanej likwidacji w praktyce polskich sądów upadłościowych w pierwszym roku obowiązywania przepisów

Wprowadzenie

Polskie prawo upadłościowe dało przedsiębiorcom w 2016 roku możliwość przeprowadzenia przygotowanej likwidacji (tzw. pre-pack). Instytucja opisana w art. 56 a-h prawa upadłościowego umożliwia sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego, jego zorganizowanej części lub składników majątkowych stanowiących znaczną część przedsiębiorstwa na warunkach określonych we wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży przedsiębiorstwa. Jeśli sąd uwzględni wniosek, aktywa trafiają do nabywcy w stosunkowo krótkim czasie, pomijając długi proces tradycyjnej upadłości. Rozwiązanie to jest stosowane od wielu lat przede wszystkim w krajach anglosaskich. W 2015 roku z 10 największych upadłości na świecie – gdzie majątek każdej z firm przekraczał 2 miliardy dolarów – aż 6 zostało przeprowadzonych w drodze przygotowanej likwidacji¹. W Wielkiej Brytanii upadłości z zastosowaniem pre-pack'ów stanowią ok. ¼ upadłości likwidacyjnych przedsiębiorstw (ang. administration)².

¹ Charles M. Oellermann & Mark G. Douglas, "Worldwide: The Year In Bankruptcy: 2015", 26.02.2016, <http://www.mondaq.com/unitedstates/x/469552/Insolvency+Bankruptcy/The+Year+in+Bankruptcy+2015> [doi: 2017-04-21]

² Lorraine Conway, "Pre-pack administrations", House of Commons Briefing Paper, nr 5035, 20.01.2016, <http://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/SN05035/SN05035.pdf> [doi: 2017-04-23]; "Pre-pack Pool Annual Report 2016", <https://www.prepackpool.co.uk/uploads/files/documents/Pre-pack%20Pool%20Annual%20Review%202016-17.pdf> [doi: 2017-04-21]. Liczba pre-pack'ów w Wielkiej Brytanii spadła w ostatnich latach o połowę na skutek zaostrzenia kryteriów stosowania tej instytucji, ale nadal jest przeprowadzanych kilkaset przygotowanych likwidacji rocznie.

Po nowelizacji prawa upadłościowego, które weszło w życie 1 stycznia 2016 roku wnioski o zatwierdzenie przygotowanych wcześniej warunków sprzedaży może dołączyć do wniosku o ogłoszenie upadłości zarówno dłużnik, jak i wierzyciel.

Fundacja Court Watch Polska we współpracy z partnerami przeprowadziła badanie stosowania instytucji likwidacji przygotowanej w praktyce polskich sądów upadłościowych w pierwszym roku obowiązywania nowych przepisów. Jest to pierwsza ewaluacja funkcjonowania tej instytucji w praktyce polskich sądów upadłościowych.

Źródła danych

Dane statystyczne składane corocznie przez sądy do Ministerstwa Sprawiedliwości nie obejmują informacji w zakresie stosowania procedury, której poświęcone jest poniższe opracowanie. Z tego względu w ramach badania współpracowaliśmy bezpośrednio z sądami upadłościowymi, uzyskując dane w drodze badań aktowych i zapytań o informację publiczną. W tym miejscu chcemy podziękować wszystkim przewodniczącym, kierownikom oraz pracownikom wydziałów i sekcji upadłościowych, którzy poświęcili swój czas, aby przygotować lub udostępnić nam dane potrzebne do przygotowania raportu.

Dane uzyskane przez autorów bezpośrednio z sądów uzupełnione zostały o informacje pochodzące z Monitora Sądowego i Gospodarczego, które opracował Mateusz Kaliński z Kancelarii Prawa Restrukturyzacyjnego i Upadłościowego Tataru i Współpracownicy.

Poza danymi dotyczącymi konkretnych postępowań, w których składane były wnioski o zatwierdzenie warunków sprzedaży, przeprowadziliśmy także serię wywiadów indywidualnych z praktykami prawa upadłościowego: 2 sędziami – przewodniczącymi wydziałów upadłościowych oraz 3 prawnikami specjalizującymi się w prawie restrukturyzacyjnym i upadłościowym. Wszystkim tym osobom chcielibyśmy podziękować za poświęcony czas i udzieloną pomoc.

Popularność nowej instytucji

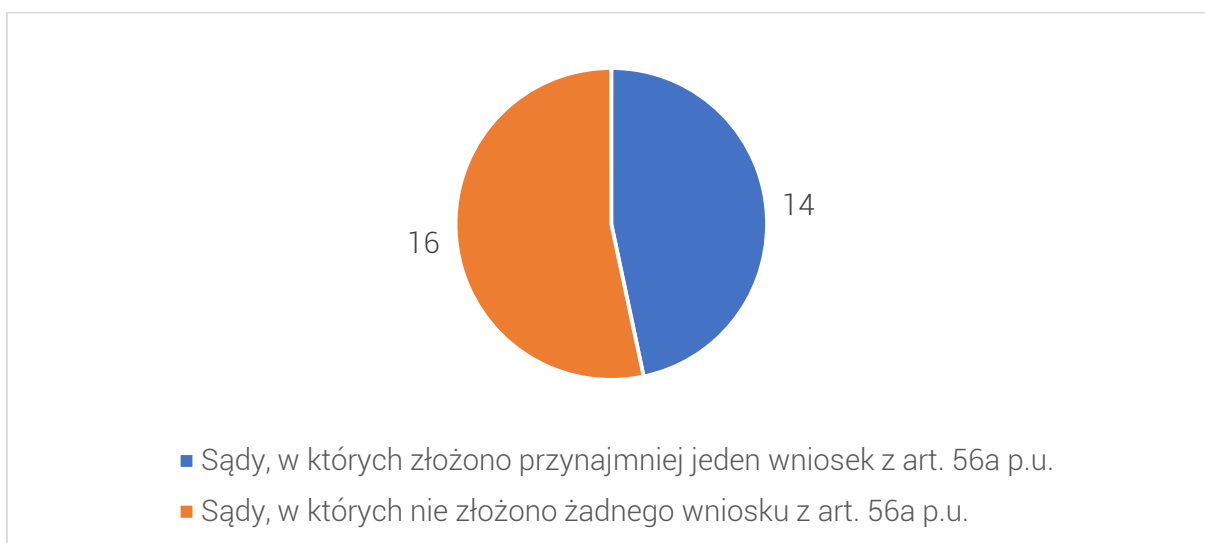
Przeprowadzenie przygotowanej likwidacji wymaga złożenia do sądu wniosku o ogłoszenie upadłości (art. 20 p.u. i nast.) oraz wniosku o zatwierdzenie warunków

sprzedaży (art. 56a p.u.). Wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży może być złożony wspólnie z wnioskiem o upadłość, jak również osobno, w trakcie postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości.

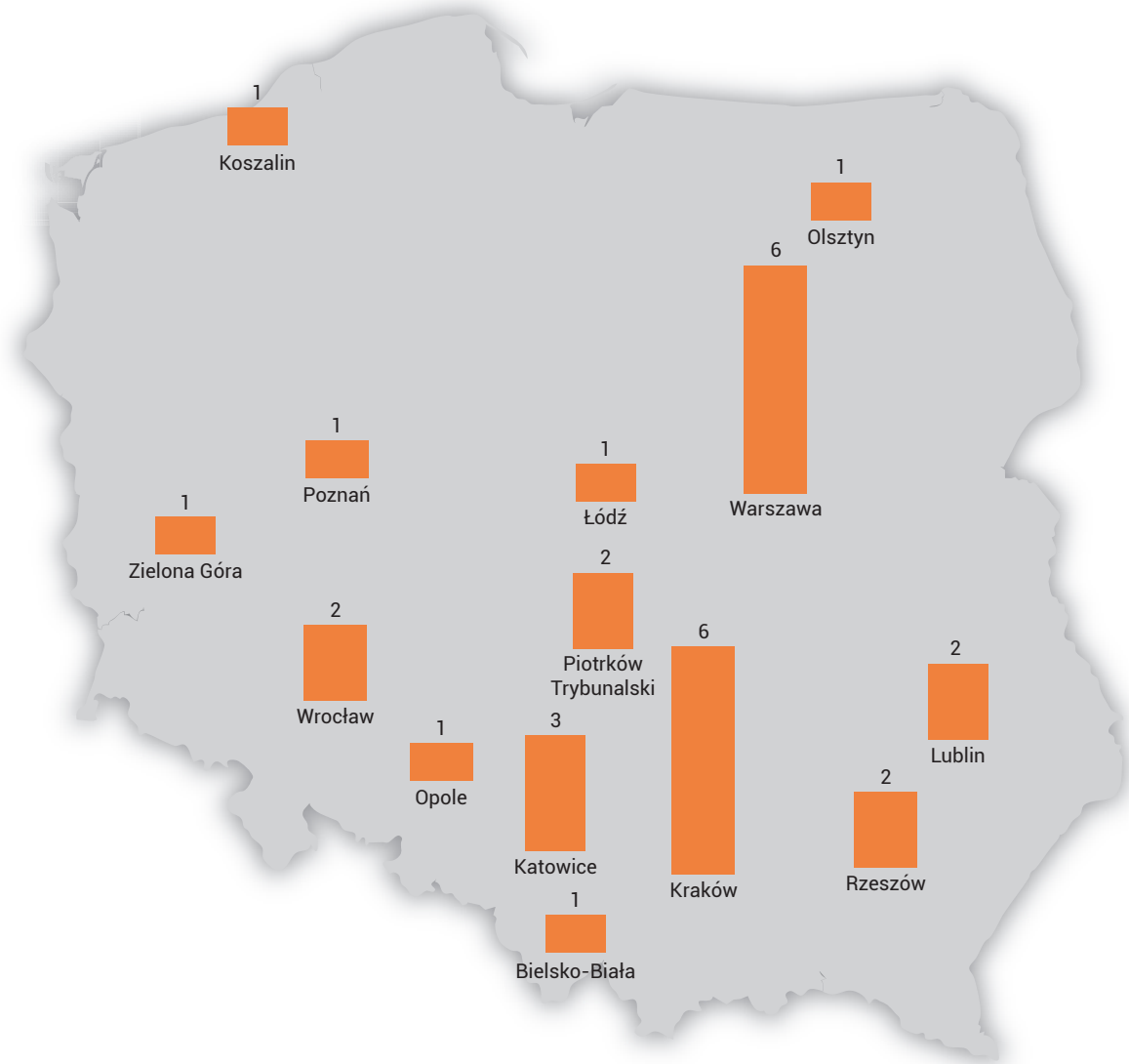
W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku do sądów upadłościowych wpłynęło 30 wniosków o zatwierdzenie warunków sprzedaży (art. 56a p.u.). Wnioski dotyczyły 29 dłużników (w przypadku jednego postępowania osobne wnioski złożyli dłużnik, jak i wierzyciel).

Wnioski te wpłynęły do niemal połowy sądów upadłościowych, przy czym w zdecydowanej większości były przypadkami jednostkowymi. Najwięcej wniosków złożonych zostało w Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie (6), Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy (6), a także w Sądzie Rejonowym Katowice-Wschód w Katowicach (3). W trzech sądach złożono po dwa wnioski, a w 8 po jednym.

Wykres 1. Sądy, w których złożony został przynajmniej jeden wniosek z art. 56a p.u. (n=30)

Mapa 1: Rozkład wniosków o pre-pack w poszczególnych sądach upadłościowych

Poddawane analizie wnioski o zatwierdzenie warunków sprzedaży, jakie złożone zostały do sądów właściwych do rozpatrywania spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych, w okresie realizacji badania znajdowały się na różnym etapie ich rozpatrywania. Wynikać może to między innymi z daty ich wpływu do poszczególnych sądów. Pierwszy tego typu wniosek wpłynął do Sądu Rejonowego Kraków-Śródmieście 29 stycznia 2016 roku. Ostatni z uwzględnionych w raporcie 29 grudnia w Katowicach.

Przedmiot sprzedaży

Wśród przedsiębiorstw, których dotyczyły przeanalizowane wnioski o zatwierdzenie warunków sprzedaży, występowali przedstawiciele różnych branż: handlu, budownictwa, usług, ale najsilniej reprezentowane były przedsiębiorstwa produkcyjne.

Spośród 23 firm, których profil udało się ustalić, firm produkcyjnych było aż 8. Wnioski równie często dotyczyły sprzedaży całości, części i składników przedsiębiorstwa.

Wykres 2: Rodzaj przedmiotu sprzedaży w złożonych wnioskach o zatwierdzenie warunków sprzedaży (n=30)

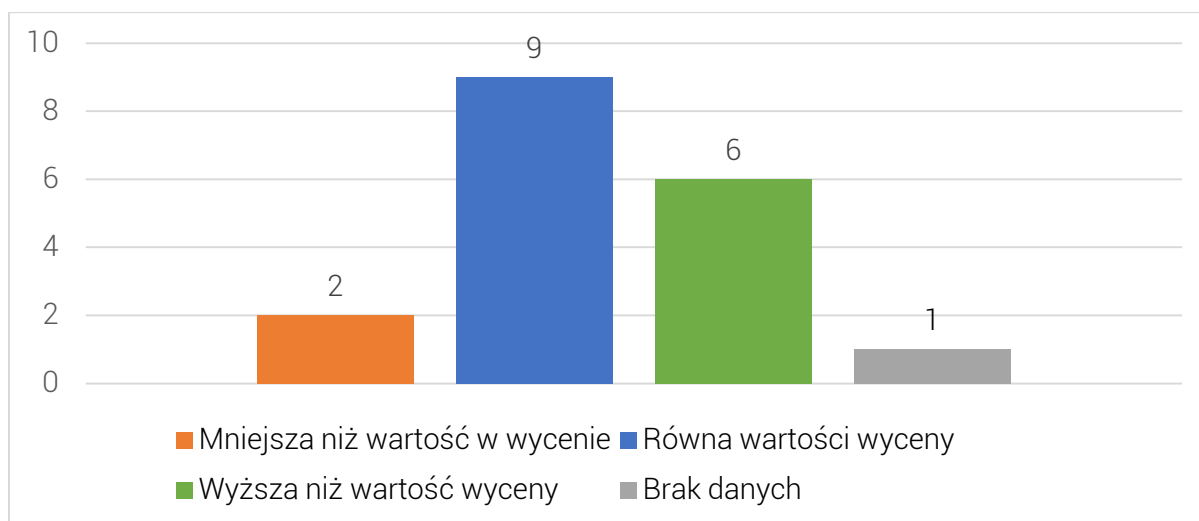
Wartość transakcji

W analizowanych sprawach wartość przedmiotu, który miał być nabyty w toku postępowania upadłościowego z zastosowaniem pre-packu, wahała się wg załączonych do wniosków wycen od niespełna 13 tysięcy złotych do 25 milionów złotych (wartość przy sprzedaży niewymuszonej). Świadczy to o tym, że nowa instytucja może być wykorzystana zarówno w przypadku małych, jak i dużych przedsiębiorstw.

Do końca lutego 2017 sądy rozpoznały 19 wniosków złożonych w 2016. Łączna wartość zatwierdzonych transakcji, których wartość znamy wyniosła ponad 56 milionów złotych. Do końca lutego uprawomocniło się 10 z nich. Zatwierdzona przez sąd cena nabycia w analizowanych sprawach najczęściej była wyższa (9 przypadków) niż kwota możliwa do uzyskania wskazana w wycenie biegłego. Rzadziej zdarzało się, że proponowana cena nabycia była równa (6 przypadków) lub niższa (2 przypadki) niż kwota oszacowania. Wnioskowanie o zatwierdzenie sprzedaży za cenę niższą niż wskazana w wycenie biegłego jest zrozumiałe, ponieważ przepisy pozwalają uwzględnić we wniosku oszczędności wynikające z braku konieczności prowadzenia tradycyjnego postępowania upadłościowego. Propozycja musi być wyższa niż

przewidywana kwota możliwa do uzyskania w przypadku poszukiwania nabywcy przez syndyka pomniejszona o koszty prowadzenia tradycyjnej upadłości likwidacyjnej. Zastosowanie określonego dyskonta jest w tym przypadku uzasadnione ze względu na szybkość transakcji, wynikającą z wymuszonego charakteru sprzedaży oraz normatywnych terminów regulujących instytucję przygotowanej likwidacji. Niemniej jednak należy zauważyć, że w pewnych sytuacjach koniecznym może być z kolei zastosowanie premii, tj. podwyższenia ceny sprzedaży.

Wykres 3: Liczba wniosków, w których zatwierdzona cena nabycia była niższa, równa lub wyższa od wartości wyceny przedmiotu sprzedaży (n=18)

Zastosowanie likwidacji przygotowanej pozwala więc na obopólne korzyści. Z jednej strony jest korzystne dla nabywcy, który może nabyć przedsiębiorstwo, jego składniki lub część w okazyjnej cenie; z drugiej strony, zapewnia szybsze zaspokojenie wierzycieli oraz zaspokojenie ich w większym stopniu dzięki oszczędnościom wynikającym z minimalizacji kosztów postępowania upadłościowego.

Tabela 1. Zakres wartości wycen przedmiotu sprzedaży i zatwierdzonych cen nabycia (n=27)

	Możliwa do uzyskania cena sprzedaży wg wyceny biegłego	Zatwierdzona przez sąd cena sprzedaży
Maksymalna wartość	18 574 339,00 zł	20 000 000,00 zł
Średnia wartość	3 081 361,71 zł	3 126 726,10 zł
Minimalna wartość	12 290,00 zł	30 000,00 zł
SUMA (n=17)		56 281 069,81 zł

Jeden z naszych respondentów zauważył, że pre-pack stanowi skuteczne narzędzie w rękach wierzyciela, aby dopilnować sprzedaży aktywów dłużnika za najlepszą możliwą cenę, a tym samym zwiększyć odsetek odzyskanych należności:

Duży, instytucjonalny wierzyciel bardzo się postarał: wynajął agencje pośredniczące, przeprowadził jakiś rodzaj wewnętrznego konkursu, żeby wyznaczyć cenę. Cena jest bardzo wysoka. Ja jestem przekonany, że syndyk w likwidacji nie dostałby nawet ułamka tej ceny. Widać, że może to być bardzo skuteczne narzędzie w rękach wierzyciela [P4].

Kto składał wnioski?

Choć do złożenia wniosku zarówno o ogłoszenie upadłości, jak i zatwierdzenie warunków sprzedaży uprawnieni są dłużnicy i wierzyciele, to obydwa typy wniosków składane były zdecydowanie częściej przez tych pierwszych.

W przypadku dwóch spraw zdarzyło się, że wniosek o ogłoszenie upadłości i zatwierdzenie warunków sprzedaży złożony został przez dwóch innych wnioskodawców. W obydwu z nich wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży wystosowany został przez dłużnika i stanowił pewnego rodzaju odpowiedź na złożony wcześniej przez wierzyciela wniosek o ogłoszenie upadłości przedsiębiorstwa. W innym przypadku obydwa wnioski złożone zostały zarówno przez dłużnika, jak i wierzyciela, przy czym wnioski wierzyciela o (I) ogłoszenie upadłości i (II) zatwierdzenie warunków sprzedaży złożone zostały kolejno (I) dwa i (II) sześć miesięcy po złożeniu tych samych przez dłużnika.

Tabela 2: Liczba poszczególnych wniosków składanych przez dłużników i wierzycieli (n=30)

	Wniosek o upadłość	Wniosek z art. 56 a p.u.
Dłużnik	23	25
Wierzyciel	7	5
SUMA	30	30

Możliwość złożenia wniosku również przez wierzyciela może wiązać się z licznymi korzyściami, spowodowanymi ich motywacją do zaspokojenia możliwie największej

części swoich roszczeń. Jeden z naszych respondentów zauważył, że aktywna postawa wierzyciela w poszukiwaniu potencjalnego nabywcy w prowadzonej przez jego kancelarię sprawie doprowadziła do zaproponowania ceny sprzedaży wielokrotnie wyższej niż ta, jaka możliwa byłaby do uzyskania przez syndyka. Podkreśla także, że przypadki takie, jak wskazany poniżej świadczą w dużej mierze o skuteczności narzędzia:

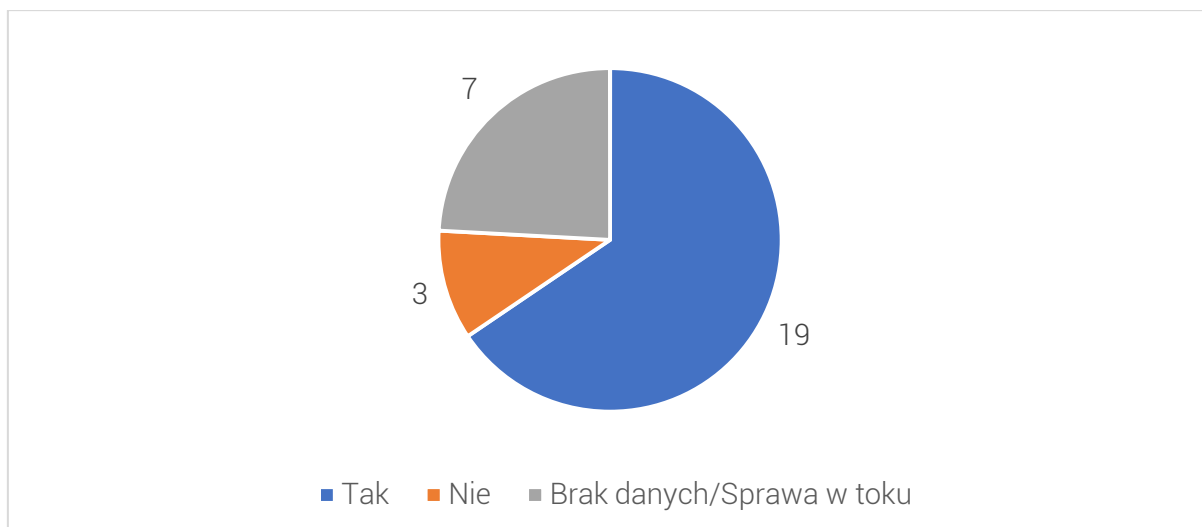
Jest to wniosek składany przeciwko dłużnikowi. Dłużnik bardzo długo bronił się przed egzekucją, nie pozwalał na przeprowadzenie postępowania. Na wniosek o ogłoszenie upadłości odpowiadał, że nie ma majątku – rzeczywiście poza nieruchomością nie ma. Wierzyciel znalazł jednak nabywcę na tę nieruchomość za bardzo wysoką cenę – przekraczającą nawet wycenę biegłych [P4].

Tymczasowy nadzorca sądowy

Kolejnym instrumentem nowych przepisów, chroniącym interes wierzycieli, jest możliwość ustanowienia przez sąd tymczasowego nadzorcy sądowego, który nie tylko zabezpieczy majątek dłużnika, ale może także pomóc sądowi w ocenie jego wartości, jak również oszacować czasochłonność i koszty ewentualnego postępowania likwidacyjnego. W analizowanych sprawach powołany został on przynajmniej dwudziestokrotnie, przy czym ze względu na wczesny etap rozpatrywania niektórych wniosków można spodziewać się, że instytucja ta zostanie wykorzystana w jeszcze większej części analizowanych postępowań. Sąd nie widział potrzeby powołania tymczasowego nadzorcy w trzech sprawach (w każdej z których zatwierdzono następnie zarówno upadłość, jak i proponowane warunki sprzedaży). Jak wskazuje jednak jeden z naszych respondentów, rola nadzorcy w postępowaniu może przynieść wiele korzyści, nawet w zakresie oferowanej ceny zakupu:

W jednej naszej sprawie sędzia wyznaczył tymczasowego nadzorcę sądowego, który przyjął bardzo aktywną postawę, zaangażował się w sprawdzenie jaka jest wartość, rozeznał się na rynku. W wyniku tej postawy nabywca podwyższył oferowane przez siebie wynagrodzenie ponad wartość z opinii biegłego [P4].

Wykres 4. Czy został powołany tymczasowy nadzorca sądowy? (n=29)

Czas rozpatrzenia wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży

Jednym z czynników sprzyjających dalszemu funkcjonowaniu sprzedanego w ramach pre-packu przedsiębiorstwa jest to, jak szybko podjęta zostanie przez sąd decyzja o ogłoszeniu upadłości i zatwierdzeniu warunków sprzedaży.

Najszybsze rozpatrzenie sprawy i zatwierdzenie warunków sprzedaży miało miejsce w Sądzie Rejonowym w Koszalinie, gdzie od momentu wpłynięcia wniosku o ogłoszenie upadłości do wydania postanowienia w sprawie minęły jedynie 23 dni³. Przykładem na możliwość szybkiego rozpatrzenia wniosku złożonego w trybie art. 56a są również sprawy z Sądu Rejonowego Kraków-Śródmieście, gdzie sąd zatwierdził warunki sprzedaży po zaledwie 4 dniach od złożenia ostatecznej wersji wniosku oraz z Sądu Rejonowego Wrocław-Fabryczna, gdzie zatwierdzenie ostatecznej wersji wniosku nastąpiło w 9 dni po jego złożeniu. W obu przypadkach sam wniosek o ogłoszenie upadłości złożony był wiele miesięcy wcześniej. Szybkie rozpatrzenie wniosków możliwe było dzięki temu, że starania o znalezienie nabywcy były na bieżąco śledzone przez tymczasowych nadzorców sądowych i sąd upadłościowy. Dzięki temu w chwili, gdy w końcu znalazł się nabywca i złożony został prawidłowy wniosek o zatwierdzenie sprzedaży, mogło ono nastąpić bez zbędnej zwłoki.

³ Decyzja nie była w chwili uzyskania danych prawomocna. Ze względu na złożone w niej zażalenie sprawa znajdowała się na etapie postępowanie międzyinstancyjnego.

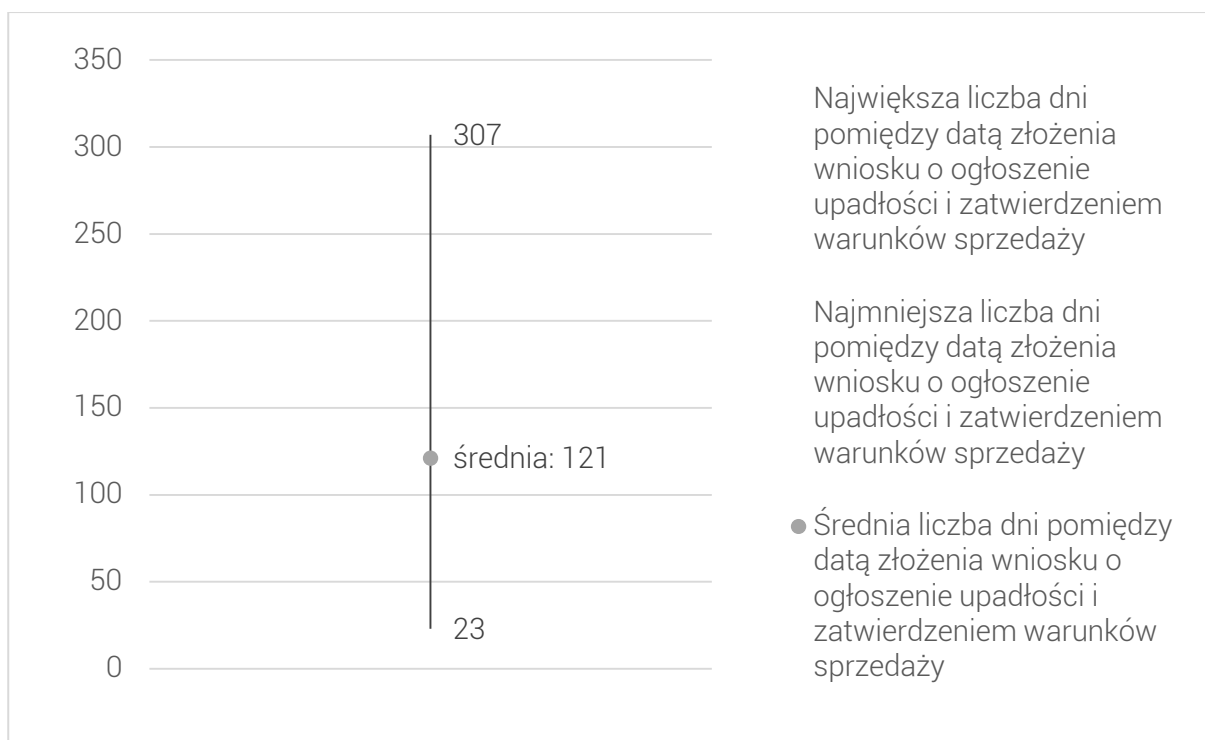
Gotowość sądu upadłościowego do niezwłocznego rozpatrzenia wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży jest bardzo ważna dla prawidłowego działania tej instytucji, gdyż zbyt długi czas oczekiwania na decyzję sądu może uczynić ofertę nieaktualną, a – jeśli przekonanie o opieszałości sądów upadłościowych w tego typu sprawach utrwali się w społecznej świadomości przedsiębiorców i inwestorów – może zniechęcić ich w przyszłości do wstępowania w roli nabywcy w tego typu transakcjach.

Cytując jednego z naszych respondentów:

Czas na rozpatrzenie wniosku powinien być surowo przestrzegany, bo powyżej 2 miesięcy [taka transakcja] przestaje mieć biznesowy sens [P4].

Nasi rozmówcy byli zgodni co do tego, że popularność pre-packów w przyszłości zależeć będzie głównie od szybkości działania sądów w tego typu sprawach.

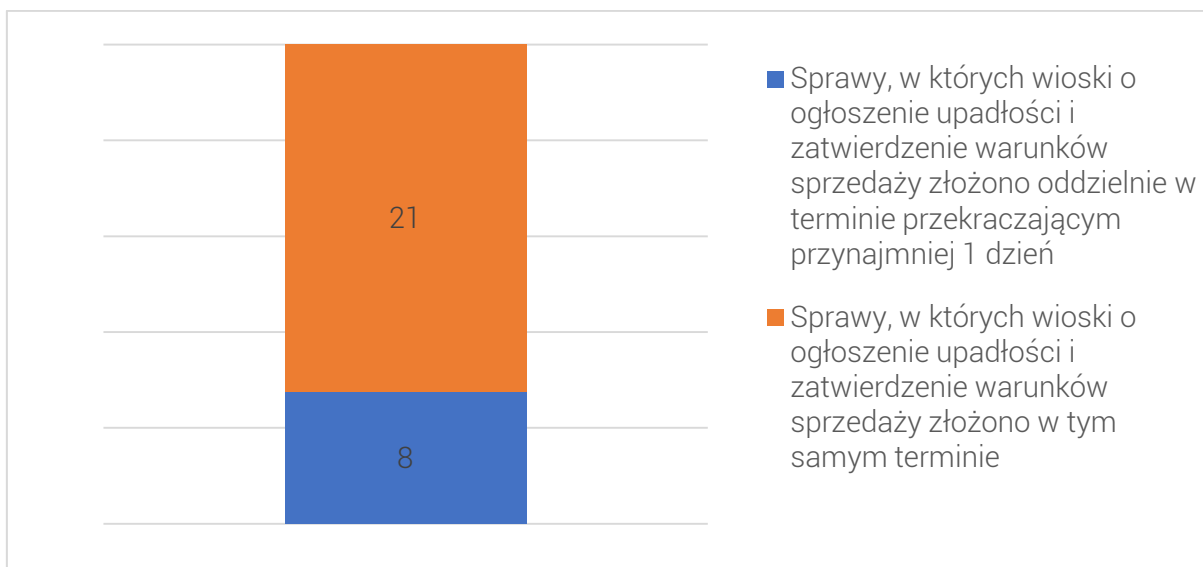
Wykres 5: Rozkład czasu zatwierdzenia warunków sprzedaży (n=14)

Licząc od dnia złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości do daty zatwierdzenia warunków sprzedaży, najdłuższy czas trwania postępowania liczył 307 dni. Jednak w tej sprawie o upadłość wnioskował wierzyciel przy sprzeciwie dłużnika, a złożenie wniosku z artykułu 56a p.u. odbyło się po wielu miesiącach po złożeniu wniosku

o ogłoszenie upadłości. W przypadku spraw, w których oba wnioski (o upadłość i zatwierdzenie warunków sprzedaży) złożone były jednocześnie, najdłuższy zanotowany czas potrzebny na wydanie postanowienia wyniósł 167 dni. Generalnie złożenie wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży wraz z wnioskiem o upadłość wiąże się z szybszym jego rozpatrzeniem.

Wykres 6: Liczba spraw, w których wnioski o ogłoszenie upadłości i zatwierdzenie warunków sprzedaży złożono razem lub osobno (n=29)

Wnioski o zatwierdzenie warunków sprzedaży w sądach, w których złożono ich co najmniej 3, były rozpatrywane najszybciej w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy (śr. w ciągu 40 dni), następnie w Sądzie Rejonowym Kraków-Śródmieście (śr. 69 dni), a najwolniej w Sądzie Rejonowym Katowice-Wschód (śr. 122 dni). Średni czas rozpatrywania wniosków z art. 56a p.u. w próbie ogólnopolskiej wyniósł 73 dni.

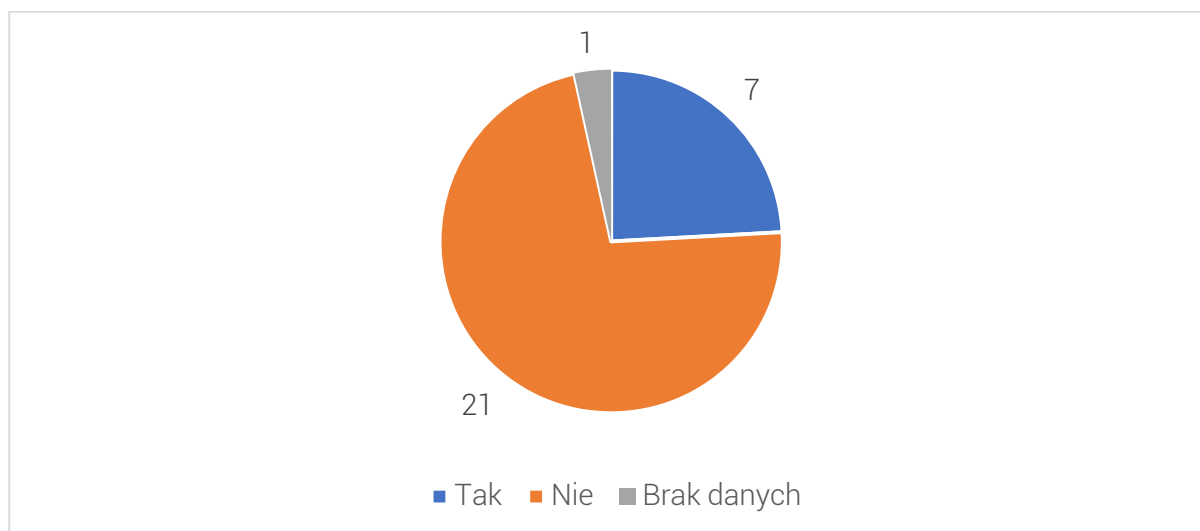
Natychmiastowe wydanie przedmiotu sprzedaży

Zgodnie z art. 56a ust. 5 ustawy Prawo upadłościowe, wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży może przewidywać wydanie przedsiębiorstwa nabywcy z dniem ogłoszenia upadłości dłużnika. Warunkiem jest wpłata pełnej ceny na rachunek depozytowy sądu przez potencjalnego nabywcę.

Jak wynika z uzyskanych przez nas danych, rozwiązanie to nie było często praktykowane w pierwszym roku obowiązywania nowych przepisów. Choć szybkość rozpatrzenia sprawy i finalizacji transakcji są bez wątpienia korzystne dla wszystkich uczestników postępowań, potencjalni nabywcy zdają się woleć przesunąć termin

wydania przedsiębiorstwa w ich ręce niż zamrozić na sądowym rachunku bankowym kwotę nabycia. Choć w projekcie nie badano motywacji oferentów w tym zakresie, to można postawić hipotezy, że brak dokonania depozytu wynikać może zarówno z (I) korzyści obrotu rzeczony kwoty do czasu zakończenia sprawy, a także, ściśle z nią powiązanej, (II) obawy przed przewlekłością postępowania sądowego.

Wykres 7. Czy cena nabycia została wpłacona na rachunek sądu? (n=29)

Pomijając niską liczebność analizowanych przypadków, należy stwierdzić jednak, że wstępnie nie wydaje się być widoczna żadna prawidłowość w zakresie tego, kiedy proponowana kwota nabycia jest bądź nie jest wpłacona na rachunek sądu. Podkreślić należy natomiast, że depozyt nie jest także gwarantem finalizacji sprzedaży, gdyż w jednej z tego rodzaju analizowanych spraw sąd nie przychylił się do wniosku o ogłoszenie upadłości, a w kolejnej inwestor sam wycofał ofertę przed jej rozpatrzeniem.

Zatwierdzenie warunków sprzedaży przez sąd

Spośród 29 toczących się spraw o ogłoszenie upadłości, w których wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży złożono w 2016, do momentu zakończenia badania podjęcia decyzji w przedmiocie ogłoszenia upadłości doczekało się 20 z nich. W 19 przypadkach sąd zdecydował przychylić się do złożonego wniosku o upadłość, odmawiając jedynie raz (sprawa rozpoznawana w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy).

Spośród 19 zatwierdzonych upadłości jedynie w przypadku jednej sprawy nie zatwierdzono proponowanych warunków sprzedaży. Związane było to jednak z wycofaniem wniosku przez dłużnika.

Wykres 8. Czy zatwierdzono warunki sprzedaży? (n=19)

W przypadku 3 spośród 18 spraw, w których sąd zatwierdził zaproponowane warunki sprzedaży, wpłynęły zażalenia na treść wydanego postanowienia w tym zakresie. W okresie realizacji badania w żadnej z nich zażalenie nie zostało jeszcze rozpatrzone, przez co nie jesteśmy w posiadaniu informacji na temat ich rozstrzygnięcia.

Jednocześnie do momentu zakończenia badania nie stwierdzono przypadku określonego na gruncie art. 56h p.u., pozwalającego syndykowi na złożenie wniosku do sądu o uchylenie lub zmianę postanowienia zatwierdzającego warunki sprzedaży, jeżeli po wydaniu postanowienia zmieniły się lub zostały ujawnione okoliczności mające istotny wpływ na wartość przedmiotu sprzedaży.

Problemy

Największym problemem, mogącym zagrozić popularyzacji przygotowanych likwidacji, jest przeciążenie sądów upadłościowych sprawami z zakresu upadłości konsumenckiej. Zdaniem naszych respondentów dopóki sędziowie zajmujący się upadłościami przedsiębiorców nie zostaną odciążeni, pełne i efektywne wykorzystanie oferowanych w nowelizacji rozwiązań jest niemożliwe.

Czynnikiem bardzo ograniczającym działanie sądów upadłościowych jest liczba spraw upadłościowych, wygenerowana tym, że sprawy

konsumenckie są cały czas w sądzie upadłościowym. One zasypują sąd i sędziów pracą tak, że nie mogą szybko zareagować. One zaburzają sprawność rozstrzygnięcia sądów. Wszystkie sprawy są przez to opóźnione [P5].

Długi czas rozpatrywania niektórych wniosków o upadłość może wynikać także z indywidualnej specyfiki sprawy, np. z działań któregoś z uczestników postępowania. Najczęściej dłużnika, który nie godzi się na upadłość swojego przedsiębiorstwa. Niektóre gwarancje procesowe są wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem także w tego rodzaju postępowaniach, skutecznie blokując szybkie rozstrzygnięcie sprawy:

[Składane zażalenia – przyp. autorów] są okazją do przedłużania. Można składać wnioski niepodpisane, potem trzeba wzywać do uzupełnienia braków. To wszystko oddala w czasie uprawomocnienie się tej decyzji w przedmiocie zatwierdzenia warunków sprzedaży, co w ekstremalnych przypadkach może doprowadzić w ogóle do zniweczenia skutków zatwierdzenia warunków sprzedaży. Może prowadzić wręcz do tego, że [...] nabywca powie, że teraz to już mu nie zależy [P2].

Samo zatwierdzenie warunków sprzedaży może nie kończyć sporu. Zażalenie, które przysługuje wierzycielom, mające służyć do weryfikacji słuszności decyzji sądu upadłościowego, w praktyce może zapobiec każdej – nawet zupełnie prawidłowo przygotowanej – transakcji. Wynika to z nieformalnych praktyk niektórych sądów:

Sąd rejonowy ma termin instrukcyjny na rozpoznanie wniosku, więc jest kogo rozliczać. Sąd odwoławczy ma miesiąc na rozpoznanie zażalenia, ale, pomiędzy tymi dwoma stadiami, z których można rozliczyć sąd, jest „dziura” – tak zwane postępowanie międzyinstancyjne, (...) które może trwać nawet kilka miesięcy [P4].

W przynajmniej dwóch analizowanych przypadkach wnioski zawierały braki formalne, w opinii sądu niepozwalające na rozpatrzenie sprawy (wnioski te zostały zwrócone lub wycofane przez wnioskodawcę). W jednej ze spraw, gdzie dopiero po kilku miesiącach

od złożenia wniosku wpłynęło pismo tłumaczące źródło owych braków, dłużnik tłumaczył się w następujący sposób:

Dłużnik omyłkowo pozostawił w złożonym wniosku o upadłość spółki pisma dotyczące warunków sprzedaży, gdyż na etapie sporządzania wniosku posiadał projekcje na przeprowadzenie upadłości w trybie pre-packu. Przed złożeniem wniosku o upadłość dłużnik zmodyfikował treść wniosku ze względu na brak chętnych na zakup przedsiębiorstwa, pozostawiając błędny nagłówek wniosku.

Ostatnią kwestią jest praktyka biegłych. Choć każdy przypadek sąd musi badać indywidualnie, z pewnością pomocne byłoby ujednoczenie praktyki wyceny przedmiotu sprzedaży dla celów tego typu postępowania. Część biegłych samodzielnie dokonywała oszacowania spadku wartości przedmiotu, rozumianej jako możliwa do uzyskania cena, w przypadku sprzedaży wymuszonej przez syndyka w toku tradycyjnego postępowania upadłościowego. Inni biegli takiej symulacji nie dokonywali.

Szanse

Przygotowana likwidacja spotyka się z powszechną aprobatą praktyków, z którymi rozmawialiśmy. Chwalili oni przede wszystkim takie korzyści jak szybszy czas rozpatrzenia i niskie koszty. Na podstawie szacunków zawartych we wnioskach o zatwierdzenie warunków sprzedaży, można się spodziewać, że średni czas trwania postępowania o ogłoszenie upadłości i upadłościowego w przypadku przygotowanej likwidacji będzie wynosił ok. 16 miesięcy zamiast 36 szacowanych dla upadłości tradycyjnych⁴.

Wyróżnianą przez respondentów cechą rozwiązania jest także większa szansa na kontynuowanie działalności przedsiębiorstwa i związane z tym konsekwencje (np. uniknięcie masowego zwolnienia pracowników likwidowanego przedsiębiorstwa):

⁴ Szacunki dla upadłości tradycyjnych na podstawie danych Banku Światowego opublikowanych w raporcie *Doing Business* z czerwca 2016 r. <http://www.doingbusiness.org/data/exploretopics/resolving-insolvency> [doi: 21-04-2017].

Jestem gorącym fanem tego rozwiązania (pre-packu – przyp. autorów). Ominięcie długotrwałego postępowania i zastąpienie go jednopunktową decyzją. Sprzedaż za wartość rynkową stanowi rewelacyjne rozwiązanie zarówno dla rynku jak i dla pracowników, którzy unikają zwolnienia z pracy i zatrudnienia przez nowego przedsiębiorcę. W tej sytuacji zasada kontynuacji jest bardzo podstawowa i bardzo ważna [P4].

Ocena instytucji pre-packu po pierwszym roku stosowania

Prawo Restrukturyzacyjne, które weszło w życie w dniu 01.01.2016 r. stanowi istotną zmianę na mapie polskich szeroko rozumianych postępowań insolwencyjnych, czyli związanych ze zjawiskiem niewypłacalności lub zagrożeniem niewypłacalnością. Zjawiska te są naturalne dla gospodarki rynkowej i będą w niej występowały zawsze – z mniejszą lub większą częstotliwością.

Jedną ze zmian, które wynikały z nowej ustawy była zmiana ustawy – Prawo upadłościowe, która wprowadziła do polskiego systemu prawnego instytucję przygotowanej likwidacji (potocznie zwaną *pre-packiem*, w związku z anglosaską proveniencją).

Wszystko wskazuje na to, iż jest to instrument niezwykle atrakcyjny nie tylko dla wszystkich interesariuszy postępowania upadłościowego (wierzycieli, załogi przedsiębiorstwa, kontrahentów, inwestorów, ale też niekiedy i dla dotychczasowych właścicieli dłużnika), ale dla całej gospodarki jako takiej. Należy pamiętać, iż celem postępowania upadłościowego (w świetle art. 2 tej ustawy) jest jak najwyższe zaspokojenie wierzycieli, a jeśli racjonalne względy na to pozwolą – zachowanie przedsiębiorstwa dłużnika. To ostatnie należy rozumieć szeroko jako dyrektywę zachowywania wartości aktywów dla całej gospodarki – celem prawa upadłościowego powinno być ułatwianie zmiany osoby zarządzającego nimi w ten sposób, aby w transparentny, ale też i szybki sposób zostały one przekazane podmiotom, które będą zarządzały nimi efektywniej. Pre-pack wydaje się być tutaj instrumentem idealnym: szybkim oraz atrakcyjnym pod kątem inwestora (możliwość kalkulacji realistycznej ceny uwzględniającej okoliczności szybkiej sprzedaży oraz skutek sprzedaży egzekucyjnej – wolnej od dotychczasowych ryzyk i obciążeń przedsiębiorstwa). Cały ten proces powinien odbywać się pod nadzorem organów sądowych, z zachowaniem zasady kontroli instancyjnej.

Instytucja ta już została skutecznie wdrożona w Polsce. Na 30 złożonych w 2016 r. wniosków, w 14 postępowaniach sądy zatwierdziły pre-pack, z czego w 10 przypadkach orzeczenie stało się prawomocne. Jak się wydaje, przygotowana likwidacja będzie coraz popularniejszym instrumentem, stanowiącym realną alternatywę dla postępowań restrukturyzacyjnych przedsiębiorstw. Nie ma też przeszkód, aby instrument ten zaczął być stosowany coraz szerzej, np. w upadłościach konsumenckich. Przyszłość pokaże, jak bardzo zmieni on realia polskiego życia gospodarczego.

Cześć II

Inne rodzaje postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych w 2016

Oddłużenie przedsiębiorców, będących osobami fizycznymi

Podstawowym celem postępowania upadłościowego prowadzonego wobec przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, jest zaspokojenie wierzycieli. Drugim celem jest oddłużenie przedsiębiorcy. Ustawodawca postanowił bowiem, że postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych, które są przedsiębiorcami, należy prowadzić również tak, aby rzetelny dłużnik uzyskał możliwość oddłużenia.

Oddłużenie nie ma charakteru automatycznego. W celu uzyskania oddłużenia przedsiębiorca, w terminie 30 dni od dnia obwieszczenia postanowienia o zakończeniu postępowania, może złożyć wniosek o ustalenie planu spłaty wierzycieli i umorzenie pozostałej części zobowiązań, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym. Trzeba jednak podkreślić, że oddłużenie jest instytucją przewidzianą jedynie dla rzetelnych przedsiębiorców. Sąd oddali więc wniosek, jeżeli przedsiębiorca doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. Sąd oddali również wniosek, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony w sprawie daje podstawę do stwierdzenia, że zachodzą okoliczności uzasadniające orzeczenie wobec przedsiębiorcy zakazu prowadzenia działalności gospodarczej. Jedną z takich okoliczności jest fakt, że przedsiębiorca zbyt późno złożył wniosek o ogłoszenie upadłości. Jeżeli sąd uwzględni wniosek przedsiębiorcy, to wyda postanowienie, w którym określi, że przedsiębiorca przez pewien czas (nie dłuższy niż 36 miesięcy) będzie spłacał swoich wierzycieli. W postanowieniu tym sąd ustali wysokość miesięcznej spłaty, biorąc pod uwagę m.in. możliwości zarobkowe przedsiębiorcy oraz konieczność utrzymania jego rodziny.

W okresie wykonywania planu spłaty wierzyciele objęci planem spłaty nie mogą prowadzić egzekucji przeciwko przedsiębiorcy. Przedsiębiorca ma obowiązek dokonywać spłaty wierzycieli w terminach i kwotach określonych w planie spłaty. Raz w roku przedsiębiorca składa do sądu sprawozdanie z wykonania planu spłaty.

W okresie wykonywania planu spłaty sytuacja zarobkowa przedsiębiorcy może ulec zmianie. Jeżeli ulegnie pogorszeniu, to wówczas sąd może zmienić plan spłaty na wniosek przedsiębiorcy. Zmiana może np. polegać na wydłużeniu okresu spłaty z jednoczesnym zmniejszeniem kwoty, która miesięcznie jest przeznaczana na spłatę wierzycieli. W przypadku poprawy sytuacji przedsiębiorcy wierzyciele mogą zażądać zmiany planu spłaty poprzez zwiększenie kwoty spłaty.

Jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje planu spłaty, to sąd go uchyli. Jest to rozwiązanie bardzo niekorzystne dla przedsiębiorcy, gdyż wyklucza możliwość uzyskania oddłużenia. Ustawodawca postanowił bowiem, że w przypadku uchylenia planu spłaty zobowiązania upadłego nie podlegają umorzeniu. Umorzenie zobowiązań jest możliwe tylko po wykonaniu przez przedsiębiorcę planu spłaty. Podlegają mu wszystkie zobowiązania powstałe przed dniem ogłoszenia upadłości i niezaspokojone w wyniku wykonania planu spłaty wierzycieli z nielicznymi wyjątkami. Przykładowo, nie podlegają umorzeniu zobowiązania o charakterze alimentacyjnym, zobowiązania wynikające z rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, zobowiązania do zapłaty kar grzywny orzeczonych przez sąd oraz zobowiązania, których upadły umyślnie nie ujawnił, jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.

Możliwość oddłużenia oznacza, że przedsiębiorca „wychodzi” z postępowania upadłościowego bez majątku, ale też bez długów. Zależnie od swojej woli może dalej prowadzić działalność gospodarczą albo znaleźć inny sposób zarobkowania. Postępowanie upadłościowe, które daje osobom fizycznym możliwość oddłużenia jest więc nie tylko formą zakończenia nierentownej działalności, ale również przygotowaniem „nowego startu”.

Postępowanie o zatwierdzenie układu (tzw. PZU)

Opis korzyści dla wierzycieli, dłużników, gospodarki, sądownictwa

Postępowanie o zatwierdzenie układu umożliwia dłużnikowi przeprowadzenie restrukturyzacji w drodze zawarcia z wierzycielami układu. Najważniejszą cechą tego postępowania jest w przeważającej mierze jego pozasądowy charakter. Postępowanie o zatwierdzenie układu rozpoczyna zawarcie przez dłużnika umowy o nadzór nad postępowaniem z wybranym przez siebie nadzorcą układu, tj. osobą posiadającą licencję doradcy restrukturyzacyjnego (lub spółką handlową reprezentowaną przez takie osoby). Procedura głosowania nad układem jest przeprowadzana samodzielnie przez dłużnika, bez udziału sądu, natomiast przy wsparciu oraz nadzorze nadzorca układu, który sporządza sprawozdanie z przebiegu postępowania. W zależności od wyniku głosowania nadzorca układu stwierdza w sprawozdaniu przyjęcie bądź odmowę przyjęcia układu. W przypadku pozytywnego wyniku głosowania dłużnik składa w sądzie wniosek o zatwierdzenie układu. Dopiero na tym etapie zaangażowany jest sąd, który powinien w terminie 2 tygodni rozpoznać wniosek oraz wydać postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia układu. Istotnymi cechami tego postępowania jest więc szybkość procedowania oraz brak ograniczeń swobody dłużnika w zarządzie nad jego przedsiębiorstwem. Z drugiej jednak strony postępowanie o zatwierdzenie układu nie przewiduje zabezpieczenia majątku dłużnika, np. poprzez zawieszenie postępowań egzekucyjnych. Podstawowe korzyści dla dłużnika oraz jego wierzycieli, które wynikają z postępowania o zatwierdzenie układu, to:

1. pozasądowy charakter – pozwalający na ograniczenie negatywnego efektu związanego z publicznym obwieszczeniem o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego (obwieszczeniu podlega dopiero informacja o złożeniu wniosku o zatwierdzenie układu) oraz ochroną tajemnicy przedsiębiorstwa

- poprzez ograniczenie ilość dokumentów składanych do jawnych dla wierzycieli sądowych akt postępowania restrukturyzacyjnego;
2. brak daleko idących ograniczeń dłużnika w zakresie zarządu nad przedsiębiorstwem;
 3. swoboda w wyborze nadzorcy układu – pozwalająca dłużnikowi na samodzielny wybór osoby nadzorcy układu, z którą samodzielnie ustala warunki współpracy;
 4. szybkość procedowania – pozwalająca na przyjęcie układu w stosunkowo krótkim czasie oraz szybsze rozpoczęcie spłaty wierzycieli wg zasad ustalonych w przyjętym układzie.

Z punktu widzenia gospodarki postępowanie o zatwierdzenie układu może przyczynić się do spadku liczby niewypłacalności przedsiębiorców, a tym samym i wniosków o ogłoszenie upadłości, poprzez wprowadzenie dodatkowych narzędzi restrukturyzacji przedsiębiorstw lepiej odpowiadających potrzebom danego przedsiębiorcy.

Postępowanie o zatwierdzenie układu angażuje sąd dopiero na etapie zatwierdzania przyjętego układu, co przyczynia się do redukcji obciążenia sądów.

Postępowanie o zatwierdzenie układu może być wykorzystywane w przypadku dłużników o niewielkim odsetku wierzytelności spornych (nie więcej niż 15%), oraz których sytuacja nie wymaga zabezpieczenia majątku dłużnika, np. poprzez zawieszenie postępowań egzekucyjnych. Niezbędne jest również posiadanie przez dłużnika zdolności organizacyjnych pozwalających mu na samodzielne (przy wsparciu nadzorcy układu) zbieranie głosów wierzycieli w przedmiocie głosowania nad układem.

W 2016 roku zostały zatwierdzone 4 układy w ramach postępowania o zatwierdzenie układu. Wniosków o zatwierdzenie układu zostało złożonych 7.

Układ częściowy

Opis korzyści dla wierzycieli, dłużników, gospodarki, sądownictwa

Prawo restrukturyzacyjne, obowiązujące od dnia 1 stycznia 2016 roku, oferuje możliwość zawierania z wierzycielami układu częściowego, angażującego w postępowanie restrukturyzacyjne wyłącznie wybranych wierzycieli. Układ częściowy dopuszczalny jest w dwóch modelach postępowań restrukturyzacyjnych: postępowaniu o zatwierdzenie układu oraz przyspieszonym postępowaniu układowym oraz wyjątkowo w postępowaniu sanacyjnym – w ramach incydentalnych postępowań o zatwierdzenie układu lub otwarcie przyspieszonego postępowania układowego z układem częściowym (art. 192 PR).

W ramach układu częściowego dłużnik może złożyć propozycje układowe dotyczące jedynie niektórych zobowiązań, muszą to być jednak zobowiązania, których restrukturyzacja ma zasadniczy wpływ na dalsze funkcjonowanie przedsiębiorstwa dłużnika. Zazwyczaj będzie oznaczać to największych wierzycieli, którymi często są podmioty finansujące działalność dłużnika lub jego główni dostawcy. Ustawodawca wyszedł z założenia, że nie ma potrzeby kierowania narzędzi restrukturyzacyjnych do wszystkich wierzycieli, gdyż bardziej zasadne i racjonalne jest objęcie restrukturyzacją tylko tych zobowiązań, które faktycznie determinują w dłużnym przedsiębiorstwie stan zagrożenia niewypłacalnością lub stan niewypłacalności.

Wyodrębnienie wierzycieli objętych układem częściowym odbywa się w oparciu o obiektywne, jednoznaczne i uzasadnione ekonomicznie kryteria dotyczące stosunków prawnych wiążących wierzycieli z dłużnikiem, z których wynikają zobowiązania objęte propozycjami układowymi. Oznacza to, iż wyodrębnienie wierzycieli nie może cechować się dowolnością i arbitralnością, a przyjęte kryterium nie może być subiektywne (na przykład emocjonalne nastawienie dłużnika do poszczególnych wierzycieli), niejednoznaczne (budzące wątpliwości, którzy wierzycieli są objęci układem częściowym), ani też pozbawione umocowania ekonomicznego.

Ustawodawca zaznaczył też wyraźnie, że niedopuszczalne jest takie określenie powyższych kryteriów, które ma na celu pominięcie wierzyciela przeciwnego zawarciu układu częściowego.

Wierzytelnościami objętymi układem częściowym mogą być w szczególności wierzytelności z tytułu finansowania działalności dłużnika (np. kredyty i pożyczki), wierzytelności z tytułu umów o zasadniczym znaczeniu dla funkcjonowania dłużnego przedsiębiorstwa (np. obejmujących dostawę najważniejszych materiałów), wierzytelności zabezpieczone na przedmiotach i prawach niezbędnych do prowadzenia przedsiębiorstwa dłużnika, a także wierzytelności największe według sumy swojej wartości. Warto dodać w kontekście wierzytelności zabezpieczonych na majątku dłużnika, że układem częściowym, co pozostaje swoistym *novum* na gruncie polskich przepisów upadłościowych i restrukturyzacyjnych, może zostać objęty, również wbrew własnej woli, wierzyciel zabezpieczony rzeczowo. Jeżeli dłużnik przedstawił wierzycielowi zabezpieczonemu propozycje układowe przewidujące pełne zaspokojenie lub zaspokojenie nie niższe od tego, którego można byłoby spodziewać się w przypadku dochodzenia wierzytelności z przedmiotu zabezpieczenia, do objęcia wierzytelności układem częściowym nie jest wymagana zgoda takiego wierzyciela. Podczas ustalania, czy rzeczywiście mamy do czynienia z taką sytuacją, należy brać pod uwagę zaspokojenie zarówno wierzytelności, jak i należności ubocznych wynikających z umowy, nawet jeżeli umowa ta została skutecznie rozwiązana lub wygasła.

Podsumowując, nie ulega wątpliwości, iż formuła układu częściowego pozostaje atrakcyjnym rozwiązaniem dla zainteresowanych stron procesu restrukturyzacji przedsiębiorstw, prowadzi bowiem do wykorzystania narzędzia restrukturyzacyjnego, jakim jest zawarcie układu, wyłącznie w stosunku do tych zobowiązań, które rzeczywiście determinują niekorzystną sytuację ekonomiczno-finansową dłużnika. Taki stan rzeczy wpływa dodatnio na szybkość postępowania oraz jego skuteczność. Sytuacja, w której dłużnik prowadzący bardzo rozległą działalność gospodarczą nie musi angażować w proces restrukturyzacji kilku tysięcy swoich wierzycieli, a wyłącznie kilkunastu kluczowych, niewątpliwie niesie z sobą szereg korzyści również po stronie wymiaru sprawiedliwości oraz otoczenia gospodarczego. Począwszy od usprawnienia technicznej strony procesu restrukturyzacji, przez istotnie niższe koszty

postępowania, aż do większej efektywności zastosowanych środków restrukturyzacyjnych. Przedsiębiorstwo dłużnika – dzięki objęciu układem częściowym kluczowych zobowiązań – unika upadłości, niekorzystnej przecież również dla wierzycieli, a dłużnik może działać w warunkach kontynuacji swojej działalności. Co więcej, dłużnik może zaoferować wierzycielom nieobjętym układem pełne zaspokojenie, co z pewnością wpływa dodatnio na jego relacje z kontrahentami oraz perspektywy prowadzonej działalności gospodarczej w przyszłości. Redukcja zobowiązań w ramach układu z wierzycielami zawsze wiąże się bowiem z określonym dyskomfortem po stronie wierzycieli, mogącym wpływać na brak gotowości do rozwoju współpracy w przyszłości. Warto zaznaczyć, że również dla wierzycieli zabezpieczonych instytucja układu częściowego pozostaje stosunkowo atrakcyjnym rozwiązaniem. Prowadzi bowiem do zaspokojenia roszczeń wierzyciela zabezpieczonego w sposób z gruntu łatwiejszy, a przede wszystkim bardziej przewidywalny i pewniejszy niż egzekucja singularna z przedmiotu zabezpieczenia.

Konkludując, wydaje się, że instytucja układu częściowego pozostaje atrakcyjnym rozwiązaniem, zarówno dla dłużnika, wierzycieli, jak i wymiaru sprawiedliwości oraz otoczenia gospodarczego, czego przejawem jest z pewnością znaczne zainteresowanie rynku tą formą restrukturyzacji.

W 2016 roku zatwierdzono w Polsce 5 układów częściowych, złożono natomiast 8 wniosków.

Upadłość konsumencka byłych przedsiębiorców

Zmiana przepisów wprowadzona ustawą z 29 sierpnia 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych dokonała istotnej modyfikacji w zakresie postępowania upadłościowego osób fizycznych – zarówno tych, które prowadzą działalność gospodarczą, jak i tych, które prowadziły ją w przeszłości, a obecnie występują w obrocie prawnym jako konsumenci. Nie ulega wątpliwości, iż instytucja upadłości konsumenckiej pozostaje z wielu praktycznych względów w obszarze zainteresowania byłych przedsiębiorców, a możliwość jej adaptacji do ich sytuacji winna uwzględniać nie tylko słuszne interesy wierzycieli byłego przedsiębiorcy, ale i oddłużeniowy charakter upadłości konsumenckiej.

Przepisy prawa upadłościowego pozwalają zatem na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości również tym osobom fizycznym, które prowadziły w przeszłości działalność gospodarczą, a po zakończeniu aktywności, potwierdzonym wykreśleniem przedsiębiorcy z rejestru, stały się niewypłacalne. Do ogłoszenia upadłości osoby fizycznej będącej byłym przedsiębiorcą konieczne jest zmaterializowanie się stanu niewypłacalności, definiowanego przez art. 11 ust. 1 prawa upadłościowego. Przepis ten przewiduje, iż stan niewypłacalności materializuje się względem osoby fizycznej, gdy wystąpiła utrata zdolności do wykonywania przez tę osobę jej wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Przepis ten wprowadza także domniemanie, iż utrata zdolności do wykonywania zobowiązań pieniężnych występuje, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza trzy miesiące.

Warto podkreślić, że od dnia 01.01.2016 r., na mocy nowelizacji art. 8 prawa upadłościowego, były przedsiębiorca nie musi już czekać na upływanie rocznego okresu od dnia wykreślenia z rejestru, aby móc złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej, co bywało wcześniej w niektórych sytuacjach faktycznych znaczną niedogodnością.

Złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości jest przywilejem osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej (upadłość konsumencka), lecz obowiązkiem osoby fizycznej, która taką działalność prowadzi (upadłość przedsiębiorcy). W związku z tym, należy mieć na uwadze, że niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości przez przedsiębiorcę w okresie kiedy prowadził on działalność gospodarczą, pomimo zaistnienia ku temu prawnych i faktycznych przesłanek, może rodzić negatywne skutki w postępowaniu o ogłoszenie upadłości konsumenckiej. Z brzmienia art. 491⁴ prawa upadłościowego wynika bowiem, iż wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej zostanie przez sąd oddalony, m.in. jeśli w okresie 10 lat przed dniem zgłoszenia wniosku dłużnik, mając taki obowiązek, wbrew przepisom ustawy nie zgłosił w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości. Wskazać jednak trzeba, iż pomimo niedopełnienia tego obowiązku, wniosek o ogłoszenie upadłości nie zostanie oddalony, gdy ogłoszenie upadłości konsumenckiej uzasadniają względy słuszności lub względy humanitarne. Sposób badania przez sąd faktycznego wypełnienia się przywołanej przesłanki negatywnej budzi pewne wątpliwości, ze względu na skomplikowaną materię zagadnienia niewypłacalności przedsiębiorców i złożenia wniosku o upadłość w terminie, niemniej jednak nie można ignorować faktu, że ujawnienie się takiej okoliczności zamknie byłemu przedsiębiorcy drogę do oddłużenia w ramach upadłości konsumenckiej.

Warto zaznaczyć, iż były przedsiębiorca składając wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej korzystać może z korzystnych rozwiązań przewidzianych dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, takich jak na przykład brak konieczności posiadania majątku na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego lub posiadania więcej niż jednego wierzyciela.

Omawiając przedmiotową tematykę, należy podkreślić również, że co do zasady, przepisy ograniczają aktywność wierzycieli w postępowaniu o ogłoszenie upadłości konsumenckiej. Wierzyciel dłużnika otrzymał jedynie wąskie, ograniczone czasowo uprawnienie do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości byłego przedsiębiorcy. Występuje ono w terminie do roku od daty zaprzestania prowadzenia działalności przez osobę fizyczną lub dnia wykreślenia przedsiębiorcy z rejestru, jednakże tylko w przypadku gdy dłużnik miał obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, lecz nie dopełnił tej powinności. Zarówno ta okoliczność, tj. krąg osób uprawnionych

do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości osoby nieprowadzącej działalności gospodarczej oraz cel postępowania upadłościowego, świadczą w dużej mierze o jednostronności postępowania upadłościowego konsumenta – byłego przedsiębiorcy.

Ostatnie zmiany przepisów na główną pozycję wysunęły oddłużeniową funkcję postępowania prowadzonego wobec konsumentów, w tym osób które prowadziły działalność gospodarczą przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości. Ma to swój wyraz przede wszystkim w wyrażonym w art. 2 ust. 2 prawa upadłościowego celu postępowania, którym stało się umorzenie zobowiązań niewykonanych w postępowaniu upadłościowym, a jeśli jest to możliwe – zaspokojenie roszczeń wierzycieli w jak najwyższym stopniu. Istotnym aspektem tego rodzaju postępowania upadłościowego jest możliwość umorzenia przez sąd upadłościowy zobowiązań upadłego (w tym – byłego przedsiębiorcy) bez ustalenia planu spłaty. Do umorzenia może bowiem dość w przypadku, gdy sytuacja upadłego wskazuje, iż nie byłby on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli.

Wśród innych zalet upadłości konsumenckiej (w tym prowadzonej względem byłego przedsiębiorcy) wymienić można niskie koszty związane z tym rodzajem postępowania, brak obowiązku uiszczenia zaliczki na wydatki powstałe w toku postępowania, a także szybkość jego prowadzenia. Nie bez znaczenia dla jakości postępowania upadłościowego pozostaje charakter relacji syndyka z upadłym konsumentem, który jest niebywale korzystniejszy niż w przypadku osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Zasadniczo wobec osób prowadzących działalność gospodarczą, jako stałych uczestników obrotu gospodarczego, stawiane są wyższe wymagania dotyczące chociażby dokładnej znajomości stanu zobowiązań, terminów płatności danin publicznoprawnych, czy też obowiązków sprawozdawczych.

Zmiany wprowadzone wymienioną ustawą zmodyfikowały cele postępowania prowadzonego również wobec osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Prócz istniejących dotychczas zasad prowadzenia postępowania – zaspokojenia interesów wierzycieli w jak najwyższym stopniu oraz zachowania dotychczasowego przedsiębiorstwa dłużnika (jeśli racjonalne względy na to pozwolą) – jako cel postępowania upadłościowego prowadzonego wobec osoby fizycznej

prowadzącej działalność gospodarczą wskazano uzyskanie oddłużenia przez rzetelnego dłużnika (art. 2 ust. 1 a prawa upadłościowego). Wprowadzenie mniej rygorystycznego podejścia dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą ułatwia podjęcie decyzji o ubieganiu się o ogłoszenie upadłości. Podobnie jak w przypadku konsumentów, aby ogłosić upadłość osoby fizycznej, która prowadzi działalność gospodarczą konieczne jest zmaterializowanie się wobec tej osoby stanu niewypłacalności. Przedsiębiorca składający wniosek o ogłoszenie upadłości powinien jednak posiadać majątek pozwalający na zaspokojenie kosztów postępowania. W przeciwnym razie musi liczyć się z ewentualnym oddaleniem jego wniosku.

Mając na względzie powyższe rozważania, należy zauważyć, że instytucja upadłości konsumenckiej pozostaje interesującym rozwiązaniem również dla byłych przedsiębiorców, a obecny stan prawny pozwala sądzić, że w wielu przypadkach dłużnik taki uzyska możliwość oddłużenia.

Statystyki postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych w 2016 roku

Na podstawie danych Ministerstwa Sprawiedliwości

Na podstawie analizy statystyk postępowań prowadzonych przez sądy upadłościowe wyraźnie widać ogromny wzrost obciążenia sądów w 2016 roku. Był on spowodowany liberalizacją przepisów o upadłości konsumenckiej. Na skutek wprowadzonych 2 lata temu zmian liczba postępowań toczących się przed sądami upadłościowymi lawinowo wzrosła. W 2016 roku ten trend utrzymał się.

Tabela 3: Statystyki tradycyjnych postępowań upadłościowych w 2015 i 2016 r.

Rodzaj postępowania	Wpływ		Załatwienia		
	2015	2016	2015	2016	Różnica
w sprawie ogłoszenia upadłości (GU)	10 147	11 797	8 069	11 401	+41%
po ogłoszeniu upadłości (GUp)	3 096	5 100	734	1 411	+92%

Jednocześnie można zaobserwować ogromny wzrost liczby załatwianych przez sądy upadłościowe spraw. W przypadku postępowań w przedmiocie ogłoszenia upadłości (GU) obserwujemy wzrost o 41%, natomiast w samych postępowaniach upadłościowych (GUp) wzrost rzędu 92%.

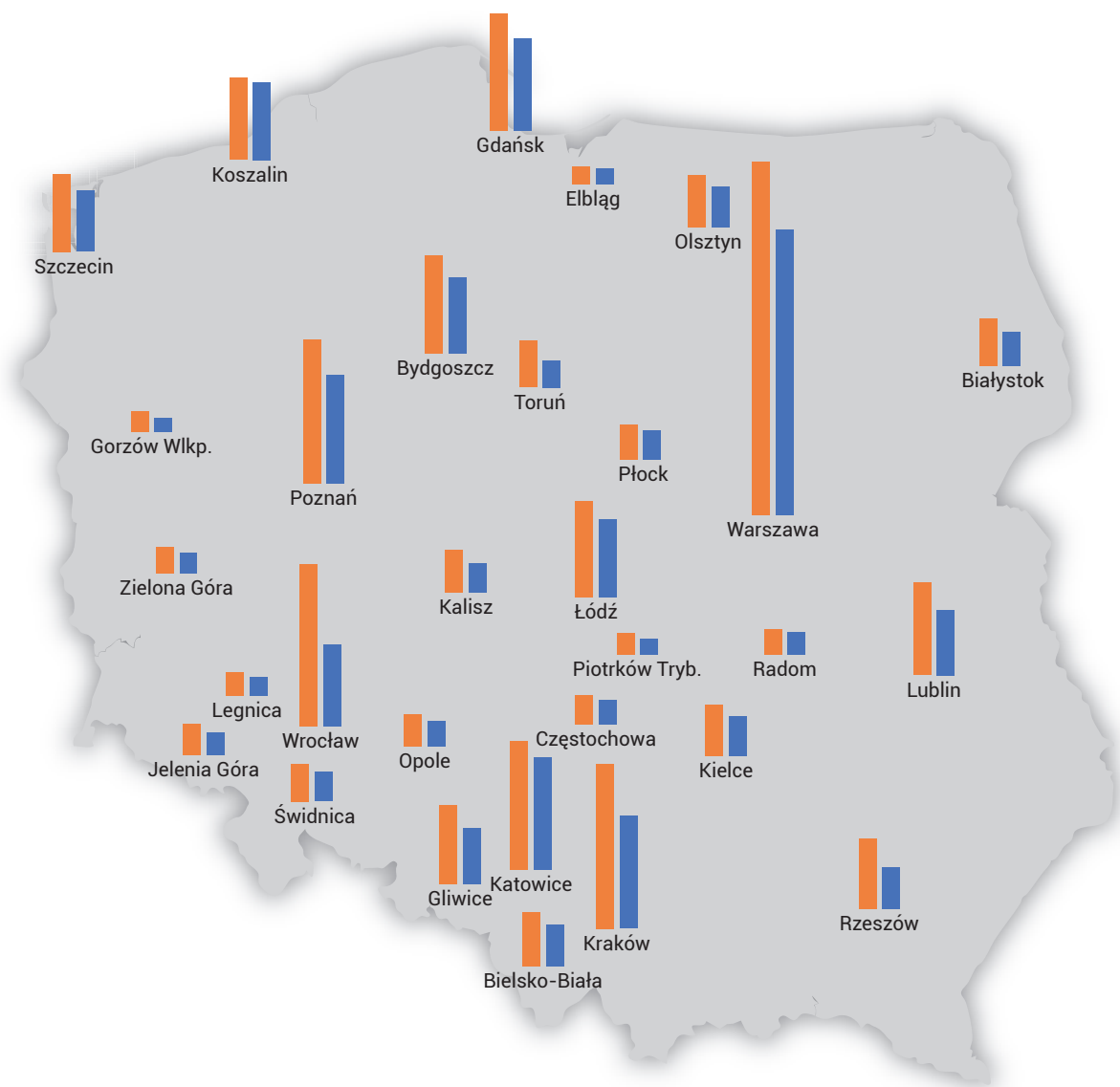
Tabela 4: Statystyki nowych typów postępowań restrukturyzacyjnych w 2016 r.

Rodzaj postępowania	Wpływ	Załatwienia
o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego (GR)	563	437
o zatwierdzenie układu (GRz)	8	5
po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego (GRp)	143	0
po otwarciu postępowania układowego (GRu)	36	3
po otwarciu postępowania sanacyjnego (GRs)	58	3
o zmianę, uchylenie lub stwierdzenie wykonania układu w postępowaniu restrukturyzacyjnym (GReu)	2	1

W 2016 roku pojawiły się nowe typy postępowań, które w różnym stopniu znalazły zastosowanie w praktyce sądów upadłościowych. Spraw restrukturyzacyjnych wpłynęło do sądów w omawianym okresie 563. Na skutek złożonych wniosków, sądy

przewodzący 143 przyspieszone postępowania układowe, 36 zwykłych postępowań układowych oraz 58 postępowań sanacyjnych.

Mapa 2: Wpływ i załatwienia spraw do sądów upadłościowych w 2016 r.

Jeśli chodzi o wpływ spraw do poszczególnych sądów to najbardziej obciążonym w liczbach bezwzględnych sądem upadłościowym w Polsce jest zdecydowanie Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, do którego wpłynęło w 2016 roku łącznie 3689 spraw. O połowę mniejsze obciążenie w liczbach bezwzględnych odnotowały kolejno sądy w Krakowie, Wrocławiu i Poznaniu. W każdym z tych sądów wpływ przekroczył 1,5 tys. spraw. Po ponad tysiąc spraw trafiło do sądów w Katowicach, Gdańsku, Bydgoszczy i Łodzi. Łączna liczba spraw, która została zarejestrowana w polskich sądach upadłościowych wyniosła 24 259, co jest historycznym rekordem.

Tabela 5: Wpływ spraw restrukturyzacyjnych i upadłościowych do sądów upadłościowych w 2016 r.

Sąd upadłościowy	Wpłynęło	Załatwiono	Pokrycie wpływu
Warszawa	3689	2984	81%
Kraków	1722	1177	68%
Wrocław	1691	856	51%
Poznań	1502	1136	76%
Katowice	1340	1172	87%
Gdańsk	1224	963	79%
Bydgoszcz	1023	799	78%
Łódź	1009	811	80%
Lublin	969	680	70%
Koszalin	859	810	94%
Gliwice	825	583	71%
Szczecin	810	639	79%
Rzeszów	734	431	59%
Bielsko-Biała	566	433	77%
Olsztyn	540	423	78%
Kielce	538	417	78%
Białystok	492	356	72%
Toruń	487	280	57%
Kalisz	441	305	69%
Świdnica	392	309	79%
Płock	361	301	83%
Opole	334	262	78%
Jelenia Góra	320	234	73%
Częstochowa	309	257	83%
Zielona Góra	277	218	79%
Radom	269	233	87%
Legnica	244	191	78%
Piotrków Tryb.	227	163	72%
Gorzów Wlkp.	211	141	67%
Elbląg	184	160	87%
sądy pozbawione właściwości dla spraw restrukturyzacyjnych i upadłościowych	670	1052	
SUMA	24259	18776	

Załączniki

Załącznik nr 1

Metodologia badania pre-packów

Ze względu na chęć dotarcia do możliwie najszerszego zakresu informacji na temat sposobu funkcjonowania przygotowanej likwidacji w pierwszym roku jej obecności w znowelizowanej ustawie Prawo Upadłościowe, omawiane badanie realizowane było jednocześnie przy pomocy metod ilościowych i jakościowych w okresie od 24 stycznia do 15 marca 2017 roku.

W związku z brakiem obecności interesujących nas danych w sprawozdaniu MS-S20UN, pierwszym etapem projektu badawczego było uzyskanie statystyk na temat omawianego rozwiązania za pomocą ustrukturyzowanego narzędzia ankiety sprawy o ogłoszenie upadłości z zatwierdzeniem warunków sprzedaży, stanowiącej załącznik do niniejszego opracowania.

Ankieta składa się z 18 pytań, które oprócz podstawowych informacji na temat danych sądu, sygnatury sprawy, czy dat wpływu i rozpatrzenia poszczególnych wniosków, odnoszą się również do zawartych w nich informacji (m.in. w zakresie wartości przedmiotu sprzedaży, proponowanej ceny), a także szczegółów postępowania i postanowienia. Zapytania wysłane zostały do 30 sądów rejonowych, które na podstawie przepisów *Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie przekazania niektórym sądom okręgowym i sądom rejonowym rozpoznawania spraw gospodarczych z obszarów właściwości innych sądów okręgowych i sądów rejonowych*, właściwe są do rozpoznawania spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych. Lista sądów, do których skierowane zostały zapytania stanowi załącznik numer 1 niniejszego opracowania.

Uzyskane w drodze zapytań dane, uzupełnione zostały materiałem o charakterze jakościowym, pozwalającym na szerszą interpretację zebranych informacji. Drugim etapem badania były indywidualne wywiady pogłębione, przeprowadzone z czterema

praktykami prawa upadłościowego (przewodniczącymi wydziałów upadłościowych i pełnomocnikami stron) na temat ich opinii oraz dotychczasowych doświadczeń w zakresie przygotowanej likwidacji. Warty podkreślenia jest, że chociaż zaproszenie do rozmowy skierowane zostało do większej liczby osób, to (szczególnie w przypadku sędziów przewodniczących wydziałom upadłościowym) spotkaliśmy się kilkakrotnie z odmową, uzasadnioną poczuciem braku wystarczającego doświadczenia w zakresie omawianego rozwiązania. Na tej podstawie wnioskować można, że część orzekających i posiadających już pewne doświadczenie w sprawach tego typu – pomimo roku obowiązywania znowelizowanych przepisów – nie czuje się w tematyce pre-pack'ów wystarczająco swobodnie. Stanowić to może najlepsze uzasadnienie konieczności powstania niniejszej publikacji.

Ostatecznie wywiadu na potrzeby projektu udzielili: sędzia Janusz Płoch (VIII Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie), sędzia Jarosław Horobiowski (VIII Wydział Gospodarczy ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu), mec. Karol Tatar (Kancelaria Prawa Restrukturyzacyjnego i Upadłościowego Tatar i Współpracownicy), mec. Piotr Zimmerman (Kancelaria Zimmerman i Wspólnicy Sp. K.), i mec. Bartosz Groele (Kancelaria Tomasik, Pakosiewicz, Groele / Instytut Allerhanda).

Uwagi nt. trudności w procesie pozyskiwania danych

Zgodnie z założeniami projektu, część jakościowa badania – oparta o dane pozyskane w trybie dostępu do informacji publicznej – realizowana miała być w okresie około 14 dni od chwili wysłania zapytania do wydziałów właściwych do rozpatrywania spraw upadłościowych (24 stycznia 2017 roku), co wynika wprost z terminu określonego na gruncie artykułu 13 ust. 1 ustawy z dnia 6 września o dostępie do informacji publicznej.

Pierwsze odpowiedzi na wysłane drogą elektroniczną zapytanie pojawiły się już w przeciągu dwóch kolejnych dni roboczych i udzielone zostały przez Sąd Rejonowy w Koszalinie, Sąd Rejonowy w Płocku, Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze i Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie.

Niestety, w przypadku części sądów sporządzenie odpowiedzi na wysłane zapytanie zabrało prawie bądź przeszło miesiąc, przy czym w przypadku wielu z nich opóźnienie nie zostało ani wyjaśnione, ani nie określono oczekiwanego terminu udostępnienia wnioskowanych danych. Szczególne opóźnienie odnotowano w przypadku Sądu Rejonowego w Zielonej Górze (odpowieź 24 lutego), Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu (odpowieź 24 lutego), Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim (odpowieź 27 lutego⁵) i Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie (odpowieź 28 lutego).

Tabela 6. Sądy, w których dane pozyskiwane były w drodze badania udostępnionych akt

Nazwa sądu	Liczba spraw
Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	2
Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi	1
Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu	2
Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieście w Krakowie	6
Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej	1

Ze względu na deklarowane przez poszczególne wydziały trudności w zakresie oddelegowania pracownika do sporządzenia odpowiedzi na wysłane zapytanie, w przypadku pięciu sądów dane zebrane zostały osobiście przez badaczy Fundacji Court Watch Polska, poprzez badanie udostępnionych im akt spraw (listę sądów przedstawia tabela). Choć w przypadku Sądu Rejonowego dla Krakowa Śródmieście w Krakowie lub Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu, ze względu na liczbę rozpatrywanych spraw bądź objętość akt sprawy, ograniczona możliwość udzielenia przez sąd odpowiedzi na pytania kwestionariusza jest po części zrozumiała, to zasadniczo w pozostałych sądach wypełnienie ankiety nie zajęło badaczowi więcej niż kilkadziesiąt minut.

W przypadku jednej ze spraw dane nie zostały przekazane razem z innymi, lecz zespół dowiedział się o niej z Monitora Sądowego i Gospodarczego. Weryfikacja danych

⁵ Odpowiedź przesłana została pocztą tradycyjną na adres Fundacji Court Watch Polska. Podana data jest datą doręczenia.

z Monitorem nastąpiła jednak zbyt późno, aby uzyskać szczegółowe dane dotyczące wniosku. W niektórych analizach została więc ona pominięta.

Ankieta sprawy, w której złożono wniosek w trybie art. 56a p.u.

1	Nazwa sądu:	Syg.:
2	Kto złożył wniosek o upadłość? ☐ Dłużnik ☐ Wierzyciel	Data:
3	Kto złożył wniosek z art. 56a? ☐ Dłużnik ☐ Wierzyciel	Data:
4	Czego dotyczył wniosek? ☐ całości ☐ zorg. części ☐ składników przedsiębiorstwa	
5	Wartość wyceny przedmiotu, którego dotyczył wniosek:	
6	Zaproponowana we wniosku cena nabycia:	
7	Czy cena nabycia została wpłacona na rachunek sądu? ☐ Tak ☐ Nie	
8	Czy zachodziły okoliczności opisane w art. 56b? ☐ Tak ☐ Nie Jeśli tak, czy sąd powołał innego biegłego? ☐ Tak ☐ Nie Jeśli tak, jaka była cena oszacowania przez biegłego:	
9	Czy został powołany Tymczasowy Nadzorca Sadowy? ☐ Tak ☐ Nie	
10	Czy sąd uwzględnił wniosek o upadłość? ☐ Tak ☐ Nie	Data:
11	Czy sąd uwzględnił wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży? ☐ Tak ☐ Nie	
12	Czy wpłynęło zażalenie na postanowienie o zatw. war. sprzedaży? ☐ Tak ☐ Nie Jeśli tak, to jak zostało rozpoznane: ☐ uchylenie ☐ zmiana ☐ oddalenie ☐ umorzenie	

Jeśli sąd rozpatrzył wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży pozytywnie:

13	Jaka była wskazana w postanowieniu cena nabycia:	
14	Czy syndyk złożył wniosek o zmianę postanowienia (art. 56h)? ☐ Tak ☐ Nie	
15	Czy syndyk złożył wniosek o uchylenie postanowienia (art. 56h)? ☐ Tak ☐ Nie	
16	Czy doszło do zawarcia umowy sprzedaży? ☐ Tak ☐ Nie	Data:
17	Ostateczna cena sprzedaży:	
18	Branża przedsiębiorstwa: ☐ Produkcja ☐ Handel hurtowy ☐ Handel detaliczny ☐ Transport ☐ Budownictwo ☐ Usługi finansowe ☐ Inna	

Przepisy regulujące poszczególne typy postępowań

Prawo Restrukturyzacyjne – Ustawa z dnia 15 maja 2015 r.

Tekst jednolity: <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2016/1574/D2016000157401.pdf>

Nazwa postępowania	Przepisy	Sygnatura	Dopuszczalność układu częściowego
Postępowanie o zatwierdzenie układu (tzw. PZU)	Art. 210 – 226 PR	GRz	tak
Przyspieszone Postępowanie układowe (tzw. PPU)	Art. 227 – 264 PR	GR, GRp	tak
Postępowanie układowe (tzw. PU)	Art. 265 – 282 PR	GR, GRu	nie
Postępowanie sanacyjne	Art. 283 – 323 PR	GR, GRs	tak*

* Dopuszczalne w postępowaniu sanacyjnym w ramach otwieranych, „incydentalnych” PZU lub PPU celem zawarcia układu częściowego art. 192 PR

Prawo Upadłościowe – Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r.

Tekst jednolity: <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2016/2171/D2016000217101.pdf>

Nazwa postępowania/ instytucji	Przepisy	Sygnatura
Pre-pack	Art. 56a – 56h PU	GU, GUp
Oddłużenie przedsiębiorcy indywidualnego	Art. 369 – 370f PU	GUp
Upadłość byłego przedsiębiorcy	Art. 8 PU, art. 491 ¹ – 491 ²³ PU	GU „of”, GUp „of”
Układ w upadłości	Art. 266a – 266f PU	GUp

Lista sądów restrukturyzacyjnych i upadłościowych w Polsce

nazwa:	Sąd Rejonowy w Białymstoku
wydział:	VIII Wydział Gospodarczy (Ogólny)
przewodniczący:	SSR Wojciech Orzel
adres:	ul. Mickiewicza 103, 15-950 Białystok
e-mail:	boi@bialystok.sr.gov.pl
telefon:	(85) 665-65-10
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Białymstoku, Bielsku Podlaskim, Sokółce, Grajewie, Łomży, Wysokiem Mazowieckiem, Zambrowie, Ostrołęce, Ostrowi Mazowieckiej, Przasnyszu, Pułtusku, Wyszowie, Augustowie, Ełku, Olecku i Suwałkach

nazwa:	Sąd Rejonowy w Bielsku Białej
wydział:	VI Wydział Gospodarczy (Ogólny)
przewodniczący:	SSO Bernadeta Różańska
adres:	ul. Bogusławskiego 24, 43-300 Bielsko Biała
e-mail:	informacja@bielsko-biala.sr.gov.pl
telefon:	(33) 499-79-60
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Bielsku-Białej, Cieszynie i Żywcu

nazwa:	Sąd Rejonowy w Bydgoszczy
wydział:	XV Wydział Gospodarczy (ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych)
przewodniczący:	SSR Jacek Wojtycki
adres:	ul. Grudziądzka 45, 85-130 Bydgoszcz
e-mail:	xvupadlosciowy@bydgoszcz.sr.gov.pl
telefon:	(52) 325-34-08
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Bydgoszczy, Inowrocławiu, Mogilnie, Nakle nad Notecią, Szubinie, Świeciu, Tucholi i Żninie

nazwa:	Sąd Rejonowy w Częstochowie
wydział:	VIII Wydział Gospodarczy (Ogólny)
przewodniczący:	SSR Olga Piskorska-Zybura
adres:	ul. Żwirki i Wigury 9/11, 42-217 Częstochowa
e-mail:	viii.gospodarczy@czestochowa.sr.gov.pl
telefon:	(34) 377-99-21
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Częstochowie, Lublińcu, Myszkowie i Zawierciu

nazwa:	Sąd Rejonowy w Elblągu
sekcja:	Sekcja ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych (V Wydział Gospodarczy)
kierownik:	SSR Beata Banaszek-Piotrowska
adres:	ul. Dąbka 8-12, 82-300 Elbląg
e-mail:	wydzial.gospodarczy@elblag.sr.gov.pl
telefon:	(55) 611-22-30
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Braniewie, Działdowie, Elblągu, Iławie, Nowym Mieście Lubawskim i Ostródzie

nazwa:	Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku
wydział:	VI Wydział Gospodarczy (ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych)
przewodniczący:	SSR Maria Jezierska-Mikszewicz
adres:	ul. Piekarnicza 10, 80-126 Gdańsk
e-mail:	w6upad@gdansk-polnoc.sr.gov.pl
telefon:	(58) 321-38-60
sprawy z obszaru właściwości SR:	Gdańsk-Południe i Gdańsk-Północ w Gdańsku, w Bytowie, Chojnicach, Człuchowie, Gdyni, Kartuzach, Kościerzynie, Kwidzynie, Lęborku, Malborku, Miastku, Słupsku, Sopocie, Starogardzie Gdańskim, Tczewie i Wejherowie

nazwa:	Sąd Rejonowy w Gliwicach
wydział:	XII Wydział Gospodarczy (ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych)
przewodniczący:	SSR Gizela Jamróz
adres:	ul. Powstańców Warszawy 23, 44-101 Gliwice
e-mail:	upadlosci.12@gliwice.sr.gov.pl
telefon:	(32) 338-76-68
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Gliwicach, Jastrzębiu-Zdroju, Raciborzu, Rudzie Śląskiej, Rybniku, Tarnowskich Górach, Wodzisławiu Śląskim, Zabrze i Żorach

nazwa:	Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim
sekcja:	Sekcja Rejestrowa i Upadłościowo-Restrukturyzacyjna (Wydział V Gospodarczy)
kierownik sekcji:	SSR Anna Kuśnierz-Milczarek
adres:	ul. Chopina 52 bl. 15, 66-400 Gorzów Wlkp
e-mail:	sekcja.upad@gorzow-wlkp.sr.gov.pl
telefon:	(95) 725-68-35
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Gorzowie Wielkopolskim, Międzyrzeczu, Słubicach, Strzelcach Krajeńskich i Sulęcinie

nazwa:	Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze
wydział:	V Wydział Gospodarczy (Ogólny)
przewodniczący:	SSR Joanna Skowron
adres:	ul. Bankowa 18, 58-500 Jelenia Góra
e-mail:	srjg.gospodarczy@jelenia-gora.sr.gov.pl
telefon:	(75) 671-29-04
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Bolesławcu, Jeleniej Górze, Kamiennej Górze, Lubaniu, Lwówku Śląskim i Zgorzelcu

nazwa:	Sąd Rejonowy w Kaliszu
sekcja:	Sekcja do Spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych (V Wydział Gospodarczy)
kierownik sekcji:	SSR Jan Matecki
adres:	ul. Asnyka 56a, 62-800 Kalisz
e-mail:	gospodarczy@kalisz.sr.gov.pl
telefon:	(62) 765 77 88
sprawy z obszaru właściwości SR:	Jarocinie, Kaliszu, Kępnie, Krotoszynie, Ostrowie Wielkopolskim, Ostrzeszowie i Pleszewie

nazwa:	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach
wydział:	Wydział X Gospodarczy (ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych)
przewodniczący:	SSR Anna Janicka-Łęcka
adres:	ul. Lompy 14, 40-040 Katowice
e-mail:	poi@katowice-wschod.sr.gov.pl
telefon:	(32) 604-74-32
sprawy z obszaru właściwości SR:	Katowice-Wschód i Katowice-Zachód w Katowicach, w Będzinie, Bytomiu, Chorzowie, Dąbrowie Górniczej, Jaworznie, Mikołowie, Mysłowicach, Pszczynie, Siemianowicach Śląskich, Sosnowcu i Tychach

nazwa:	Sąd Rejonowy w Kielcach
sekcja:	Sekcja ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych (V Wydział Gospodarczy)
kierownik:	SSR Dorota Tylus-Chałońska
adres:	ul. Warszawska 44, 25-312 Kielce
e-mail:	poi@kielce.sr.gov.pl
telefon:	(41) 34-95-796
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Busku-Zdroju, Jędrzejowie, Kielcach, Końskich, Opatowie, Ostrowcu Świętokrzyskim, Pińczowie, Sandomierzu, Skarżysku-Kamiennej, Starachowicach, Staszowie i we Włoszczowie

nazwa:	Sąd Rejonowy w Koszalinie
wydział:	VII Wydział Gospodarczy (ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych)
przewodniczący:	SSR Dariusz Szymczak
adres:	ul. Andersa 34, 75-950 Koszalin
e-mail:	informacja@koszalin.sr.gov.pl
telefon:	(94) 317-02-21
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Białogardzie, Drawsku Pomorskim, Kołobrzegu, Koszalinie, Sławnie, Szczecinku i Wałczu

nazwa:	Sąd Rejonowy dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie
wydział:	VIII Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowo- restrukturyzacyjnych
przewodniczący:	SSR Janusz Płoch
adres:	ul. Przy Rondzie 7, 31-547 Kraków
e-mail:	w8g@krakow-sr.sr.gov.pl
telefon:	(12) 619-52-09
sprawy z obszaru właściwości SR:	dla Krakowa-Krowodrzy, Krakowa-Nowej Huty, Krakowa-Podgórze i Krakowa- Śródmieścia w Krakowie, w Chrzanowie, Miechowie, Myślenicach, Olkuszu, Oświęcimiu, Suchej Beskidzkiej, Wadowicach, Wieliczce, Gorlicach, Limanowej, Nowym Sączu, Nowym Targu, Zakopanem, Bochni, Brzesku, Dąbrowie Tarnowskiej i Tarnowie

nazwa:	Sąd Rejonowy w Legnicy
wydział:	V Wydział Gospodarczy (Ogólny)
przewodniczący:	SSR Paweł Oborski
adres:	ul. Złotoryjska 19, 59-220 Legnica
e-mail:	wydzial.gospodarczy@legnica.sr.gov.pl
telefon:	(76) 754-47-85
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Głogowie, Jaworze, Legnicy, Lubinie i Złotoryi

nazwa:	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku
wydział:	IX Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych
przewodniczący:	SSR Grzegorz Kister
adres:	ul. Kardynała Stanisława Wyszyńskiego 18, 21-040 Świdnik
e-mail:	w9@lublin-wschod.sr.gov.pl
telefon:	(81) 464-88-02
sprawy z obszaru właściwości SR:	Lublin-Wschód i Lublin-Zachód w Lublinie, w Białej Podlaskiej, Chełmie, Kraśniku, Lubartowie, Łukowie, Opolu Lubelskim, Puławach, Radzynie Podlaskim, Rykach, we Włodawie, w Garwolinie, Mińsku Mazowieckim, Siedlcach, Sokołowie Podlaskim, Węgrowie, Biłgoraju, Hrubieszowie, Janowie Lubelskim, Krasnymstawie, Tomaszowie Lubelskim i Zamościu

nazwa:	Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi
wydział:	XIV Wydział Gospodarczy d/s Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych
przewodniczący:	SSR Agnieszka Bujnowicz-Tomaszewska
adres:	Al. Kościuszki 107/109, 90-928 Łódź
e-mail:	14.gospodarczy@lodz.sr.gov.pl
telefon:	(42) 664-62-12 nr wew. 215
sprawy z obszaru właściwości SR:	dla Łodzi-Śródmieścia i Łodzi-Widzewa w Łodzi, w Brzezinach, Kutnie, Łasku, Łęczycy, Łowiczu, Pabianicach, Rawie Mazowieckiej, Sieradzu, Skierniewicach, Wieluniu, Zduńskiej Woli i Zgierzu

nazwa:	Sąd Rejonowy w Olsztynie
sekcja:	Sekcja ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych (V Wydział Gospodarczy)
kierownik:	SSR Aneta Dawidziuk
adres:	ul. Artyleryjska 3c, 10-165 Olsztyn
e-mail:	Vgospodarczy@olsztyn.sr.gov.pl
telefon:	(89) 676-03-02
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Braniewie, Działdowie, Elblągu, Iławie, Nowym Mieście Lubawskim i Ostródzie

nazwa:	Sąd Rejonowy w Opolu
sekcja:	Sekcja Upadłościowa (Wydział V Gospodarczy)
kierownik:	SSR Małgorzata Kątna
adres:	ul. Ozimska 60 a, 45-368 Opole
e-mail:	gospodarczy@opole.sr.gov.pl
telefon:	(77) 54 15 477
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Brzegu, Głubczycach, Kędzierzynie-Koźlu, Kluczborku, Nysie, Oleśnie, Opolu, Prudniku i w Strzelcach Opolskich

nazwa:	Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim
sekcja:	Sekcja ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych (V Wydział Gospodarczy)
kierownik sekcji:	SSR Marcin Żurawski
adres:	ul. Słowackiego 5, 97-300 Piotrków Trybunalski
e-mail:	upadlosci@piotrkow-tryb.sr.gov.pl
telefon:	(44) 64 94 221
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Bełchatowie, Opocznie, Piotrkowie Trybunalskim, Radomsku i Tomaszowie Mazowieckim

nazwa:	Sąd Rejonowy w Płocku
wydział:	V Wydział Gospodarczy (Ogólny)
przewodniczący:	SSR Jacek Leśniak
adres:	ul. Tumaska 4b, 09-402 Płock
e-mail:	gospodarczy@plock.sr.gov.pl
telefon:	(24) 269-75-19
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Ciechanowie, Gostyninie, Mławie, Płocku, Płońsku, Sierpcu, Sochaczewie i Żyrardowie

nazwa:	Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu
wydział:	XI Wydział Gospodarczy do spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych
przewodniczący:	SSR Przemysław Nowacki
adres:	ul. Młyńska 1a, 61-729 Poznań
e-mail:	wydzial11@poznan-staremiasto.sr.gov.pl
telefon:	(61) 666-08-50
sprawy z obszaru właściwości SR:	Poznań-Grunwald i Jeżyce, Poznań-Nowe Miasto i Wilda oraz Poznań-Stare Miasto w Poznaniu, w Chodzieży, Gnieźnie, Gostyniu, Grodzisku Wielkopolskim, Kole, Koninie, Kościanie, Lesznie, Nowym Tomyślu, Obornikach, Pile, Rawiczu, Słupcy, Szamotułach, Śremie, Środzie Wielkopolskiej, Trzcianie, Turku, Wągrowcu, Wolsztynie, we Wrześni i w Złotowie

nazwa:	Sąd Rejonowy w Radomiu
sekcja:	Sekcja ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych (V Wydział Gospodarczy)
kierownik:	SSR Wojciech Lisowski
adres:	ul. Żeromskiego 53, 26-600 Radom
e-mail:	5gospodarczy@radom.sr.gov.pl
telefon:	(48) 384-55-60 nr wew. 61
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Grójcu, Koźniewicach, Lipsku, Przysusze, Radomiu, Szydłowcu i Zwoleniu

nazwa:	Sąd Rejonowy w Rzeszowie
sekcja:	Sekcja ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych (V Wydział Gospodarczy)
kierownik:	SSR Paweł Janda
adres:	ul. Kustronia 4, 35-303 Rzeszów
e-mail:	ksu.5wg@rzeszow.sr.gov.pl
telefon:	(17) 715-24-24
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Brzozowie, Dębicy, Jarosławiu, Jaśle, Kolbuszowej, Krośnie, Lesku, Leżajsku, Łańcucie, Lubaczowie, Mielcu, Nisku, Sanoku, Strzyżowie, Stalowej Woli, Przemyślu, Przeworsku, Ropczycach, Rzeszowie i Tarnobrzegu

nazwa:	Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie
wydział:	XII Wydział Gospodarczy (ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych)
przewodniczący:	SSR Agnieszka Oplotna-Woźniak
adres:	ul. Narutowicza 19 70-231 Szczecin
e-mail:	informacja@szczecin-centrum.sr.gov.pl
telefon:	(91) 485-52-47
sprawy z obszaru właściwości SR:	Szczecin-Centrum oraz Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, w Choszcznie, Goleniowie, Gryficach, Gryfinie, Kamieniu Pomorskim, Łobzie, Myśliborzu, Stargardzie i Świnoujściu

nazwa:	Sąd Rejonowy w Toruniu
wydział:	V Wydział Gospodarczy (Ogólny)
przewodniczący:	SSR Urszula Martenka
adres:	ul. Mickiewicza 10/16, 87-100 Toruń
e-mail:	gospodarczy5@torun.sr.gov.pl
telefon:	(56) 610-59-44
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Aleksandrowie Kujawskim, Brodnicy, Chełmnie, Golubiu-Dobrzyniu, Grudziądzu, Lipnie, Radziejowie, Rypinie, Toruniu, Wąbrzeźnie i we Włocławku

nazwa:	Sąd Rejonowy w Wałbrzychu
wydział:	VI Wydział Gospodarczy (Ogólny)
przewodniczący:	SSR Jerzy Szafranski
adres:	ul. Słowackiego 11, 58-300 Wałbrzych
e-mail:	srw@post.pl
telefon:	(74) 843-04-06
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Dzierżoniowie, Kłodzku, Świdnicy, Wałbrzychu i Ząbkowicach Śląskich

nazwa:	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie
wydział:	X Wydział Gospodarczy (ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych)
przewodniczący:	SSR Cezary Zalewski
adres:	Czerniakowska 100A, 00-454 Warszawa
e-mail:	boi_czerniakowska@warszawa.sr.gov.pl
telefon:	(22) 334-14-24
sprawy z obszaru właściwości SR:	dla m. st. Warszawy, Warszawy-Mokotowa, Warszawy-Śródmieścia, Warszawy-Woli i Warszawy-Żoliborza oraz Warszawy Pragi- Południe i Warszawy Pragi-Północ w Warszawie, w Legionowie, Nowym Dworze Mazowieckim, Otwocku, Grodzisku Mazowieckim, Piasecznie, Pruszkowie i w Wołominie

nazwa:	Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu
wydział:	VIII Wydział Gospodarczy ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych
przewodniczący:	SSR Jarosław Horobiowski
adres:	ul. Poznańska 16 53-630 Wrocław
e-mail:	viii.gospodarczy@wroclaw-fabryczna.sr.gov.pl
telefon:	(71) 748-92-40
sprawy z obszaru właściwości SR:	dla Wrocławia-Fabrycznej, Wrocławia-Krzyków i Wrocławia- Śródmieścia we Wrocławiu, w Miliczu, Oleśnicy, Oławie, Strzelinie, Środzie Śląskiej, Trzebnicy i Wołowie

nazwa:	Sąd Rejonowy w Zielonej Górze
sekcja:	Sekcja ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych (Wydział V Gospodarczy)
kierownik sekcji:	SSR Tomasz Biskup
adres:	PL. Słowiański 12, 65-069 Zielona Góra
e-mail:	upadlosci@zielona-gora.sr.gov.pl
telefon:	(68) 325-95-11
sprawy z obszaru właściwości SR w:	Krośnie Odrzańskim, Nowej Soli, Świebodzinie, we Wschowie, w Zielonej Górze, Żaganiu i Żarach

O autorach

Anna Hrycaj – prof. Uczelni Łazarskiego, dr hab., Sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie, członek zarządu Stowarzyszenia Sędziów Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych, przewodnicząca zespołu powołanego przez Ministra Sprawiedliwości do przygotowania projektu ustawy – prawo restrukturyzacyjne oraz nowelizacji prawa upadłościowego.
e-mail: mipuir@lazarski.edu.pl

Bartosz Pilitowski – socjolog prawa, prezes zarządu i główny specjalista ds. badań w Fundacji Court Watch Polska, wykładowca Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.
tel. +48 608 084 086, e-mail: b.pilitowski@courtwatch.pl

Karol Tatar – radca prawny, doradca restrukturyzacyjny, członek Krajowej Izby Doradców Restrukturyzacyjnych, członek prezydium Sekcji Prawa Upadłościowego Instytutu Allerhanda. Doradzał m.in. w pierwszym pre-packu w Polsce. Prawnik rekomendowany w Rankingu Rzeczypospolitej w kategorii „Prawo upadłościowe i restrukturyzacyjne”.
tel. +48 12 634 52 92, e-mail: k.tatara@tatara.com.pl

Marcin Kubiczek – ekonomista, doradca restrukturyzacyjny, biegły sądowy z zakresu wartości przedsiębiorstw i niewypłacalności, biegły skarbowy, wykładowca Uczelni Łazarskiego w Warszawie.
tel. +48 32 308 0000, e-mail: marcin.kubiczek@kubiczekm.com

Martyna Hoffman – socjolog, badacz w Fundacji Court Watch Polska, doktorantka w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Współpraca: Mateusz Kaliński, Bartosz Sokół, Marta Witkowska, Adam Królik

O Wydawcy i Partnerach

Fundacja
Court
Watch
Polska

Fundacja Court Watch Polska jest organizacją non-profit zajmującą się monitorowaniem prawa do sądu w celu poprawy jakości działania wymiaru sprawiedliwości w Polsce. Organizacja prowadzi interdyscyplinarne badania we współpracy z polskimi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi, rozwija i wdraża rozwiązania usprawniające realizację prawa do sądu oraz prowadzi działalność edukacyjną. Największym programem badawczym Fundacji Court Watch Polska jest Obywatelski Monitoring Sądów, w którym przeprowadzono ponad 30 tys. obserwacji rozpraw w sądach w całej Polsce.

Więcej informacji: www.courtwatch.pl

INSTYTUT PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO
ORAZ BADAŃ NAD NIEWYPŁACALNOŚCIĄ

Misją Instytutu Prawa Restrukturyzacyjnego, Upadłościowego oraz Badań nad Niewypłacalnością Uczelni Łazarskiego jest podejmowanie prac naukowo-badawczych na rzecz poprawy jakości i transparentności tworzenia oraz stosowania prawa w zakresie restrukturyzacji i upadłości przedsiębiorców oraz konsumentów. Głównym przedmiotem działalności Instytutu jest prowadzenie niezależnych badań naukowych oraz działalności doradczej w obszarze prawnych, administracyjnych i ekonomicznych aspektów funkcjonowania prawa restrukturyzacyjnego i upadłościowego oraz innych zjawisk społecznych związanych z niewypłacalnością przedsiębiorców i konsumentów.

Adres:
ul. Świeradowska 43
02-662 Warszawa
ipuir@lazarski.edu.pl

KANCELARIA PRAWA RESTRUKTURYZACYJNEGO I UPADŁOŚCIOWEGO TATARA I WSPÓŁPRACOWNICY

Specjalnością Kancelarii Prawa Restrukturyzacyjnego i Upadłościowego Tatara i Współpracownicy jest połączenie zagadnień prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego z szeroko rozumianym prawem gospodarczym, w szczególności w zakresie prawa spółek oraz rynku kapitałowego. Kancelaria specjalizuje się także w postępowaniach o zatwierdzenie warunków sprzedaży (pre-pack) – doradzała w pierwszym pre-packu w Polsce oraz w blisko 1/3 spośród wszystkich pre-packów zatwierdzonych w 2016 r. Kancelaria wymieniana wśród rekomendowanych w dziedzinie „Prawo upadłościowe i restrukturyzacyjne” w Rankingu Kancelarii Prawniczych „Rzeczpospolitej” w latach 2015, 2016 i 2017.

Biuro w Krakowie:
ul. Gen. Józefa Sowińskiego 3
31-524 Kraków
tel./fax: +48 12 634 52 92
kancelaria@tatara.com.pl

Biuro w Warszawie:
ul. Bagno 2/69
00-112 Warszawa
tel./fax: +48 22 654 66 32
warszawa@tatara.com.pl

KUBICZEK MARCIN

Kancelaria Doradcy Restrukturyzacyjnego MARCIN KUBICZEK łączy kompetencje na styku prawa i ekonomii, oferując kompleksowe usługi z obszaru restrukturyzacji przedsiębiorstw. Wieloletnie doświadczenie Kancelarii przekłada się na zrozumienie mechanizmów biznesowych oraz dobór optymalnej strategii restrukturyzacyjnej. Właściciel Kancelarii Marcin Kubiczek wyceniał przedmiot pierwszego pre-packu w Polsce, uczestnicząc również w innych przygotowanych likwidacjach. Kancelaria specjalizuje się w zagadnieniach związanych z niewypłacalnością oraz wyceną przedsiębiorstw dla potrzeb ustalania ewentualnej niewypłacalności, sporządzając dla wielu podmiotów gospodarczych (w tym spółek notowanych na giełdzie) wyceny oraz opinie eksperckie..

Biuro w Gliwicach:
ul. Daszyńskiego 165/2
44-100 Gliwice
tel.: +48 32 308 0000
info@kubiczekm.com

Biuro w Warszawie:
ul. Bagno 2/69
00-112 Warszawa
tel. +48 22 122 0250
info@kubiczekm.com

Wydawca:

Fundacja
Court
Watch
Polska

Partnerzy:

